

**İKİ VEYA ÜÇ TEKERLEKLİ MOTORLU ARAÇLARIN VE DÖRT TEKERLEKLİ MOTOSİKLETLERİN TİP
ONAYI VE PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK
(AB/168/2013)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca, iki veya üç tekerlekli motorlu araçların ve dört tekerlekli motosikletlerin yapım ve kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uygunluğunu yerine getirmek üzere; bu Yönetmelik kapsamındaki tüm yeni araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tip onayı ile ilgili idari ve teknik şartları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, kapsamında onaya tabi olan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin ve söz konusu araçların parça ve donanımının piyasa gözetimi ve denetimi ile ilgili şartları belirlemektedir.

(3) Bu Yönetmelik;

a) Bu fıkranın (b) bendinde belirtilen tüm yeni motorlu araçların, aksam, sistem, ve ayrı teknik ünitelerin tip onayı için idari ve teknik şartları,

b) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde ve Ek I’de “L kategorisi araçlar” olarak kategorize edildiği şekliyle, bir veya daha fazla aşamada tasarlanan ve yapılanlar da dahil olmak üzere, karayollarında seyretmesi amaçlanan tüm iki veya üç tekerlekli motorlu araçlar ve dört tekerlekli motosikletler ve bu tür araçlar için tasarlanmış ve yapılmış aksam, sistem, ve ayrı teknik üniteler ile söz konusu araçların parçalarını ve donanımlarını ve 4 üncü maddede ve Ek I’de kategorize edildiği şekliyle; x = 1, 2 veya 3 olmak üzere L3e-AxE kategorisi enduro motosikletleri, x = 1, 2 veya 3 olmak üzere L3e-AxT kategorisi trial motosikletleri ve L7e-B kategorisi her arazide gidebilen ağır dört tekerlekli motosikletleri,

kapsar.

(4) Bu Yönetmelik, münferit araçların onayı için uygulanmaz. Ancak, münferit onay veren Onay Kuruluşu; araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için ilgili ulusal hükümler yerine bu Yönetmelik kapsamında verilen tip onayını kabul eder.

(5) Bu Yönetmelik aşağıdaki araçları kapsamaz:

a) Azami tasarım hızı 6 km/saat’i aşmayan araçlar.

b) Özellikle fiziksel engellilerin kullanıma yönelik tasarlanmış araçlar.

c) Sadece yaya kontrolü için tasarlanmış araçlar.

ç) Sadece yarışlarda kullanılması için tasarlanmış araçlar.

d) Silahlı kuvvetler, sivil savunma, itfaiye, kamu düzenini korumaktan sorumlu kuvvetler ve acil tıbbi yardım vermekle görevli kurumların kullanması için tasarlanmış ve yapılmış araçlar.

e) Tarım ve ormancılık araçlarının onayına ve piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin 14/8/2014 tarihli ve 29088 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmeliğe (AB/167/2013) tabi tarım veya ormancılık araçları, 20/6/2007 tarihli ve 26558 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinalara Takılan İçten Yanmalı Motorlardan Çıkan Gaz ve Parçacık Halindeki Kirlетici Emisyonlara Karşı Alınacak Tedbirlerle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/68/AT)’ne ve 3/3/2009 tarihli ve 27158 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)’ne tabi makineler ve MARTOY’a tabi motorlu araçlar.

f) Öncelikli olarak karayolu dışında kullanılması amaçlanan ve asfaltlanmamış yüzeylerde seyretmek üzere tasarlanmış motorlu araçlar.

g) Azami sürekli anma gücü 250W veya daha az ve gücü pedal çevrilmeye ara verilince veya devamlı olarak azalıp nihayetinde 25 km/s’e ulaşmadan önce kesilen bir yardımcı elektrik motoru ile donatılmış pedal destekli bisikletler.

ğ) Kendi kendini dengeleyen araçlar.

h) En az bir oturma yeriyle donatılmış olmayan araçlar.

ı) Sürücü veya yolcu için R noktasının yüksekliği L1e, L3e ve L4e kategorileri için ≤ 540 mm ve L2e, L5e, L6e ve L7e kategorileri için ≤ 400 mm olan herhangi bir oturma yeriyle donatılmış araçlar.

Dayanak

MADDE 2 – (Değişik:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer)

(1) Bu Yönetmelik; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesi, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununun 4 üncü maddesi ve 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 388 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 2/A –(Ek:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer)

(1) Bu Yönetmelik, iki veya üç tekerlekli motorlu araçların ve dört tekerlekli motosikletlerin tip onayı ve piyasa gözetimi ve denetimi hakkında (AB) 2019/129 ile değiştirilen 15/1/2013 tarihli ve (AB)168/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

(2) Bu Yönetmelik hükümlerinde herhangi bir tereddüt hasıl olması durumunda, bu Yönetmeliğin dikkate aldığı (AB) 168/2013 sayılı Konsey Tüzüğü’nün değişiklikleri dâhil orijinal metni esas alınır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) AB: Avrupa Birliğini,

b) AB tip onayı: Bir onay kuruluşu tarafından, herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin bu Yönetmeliğin ilgili idari hükümlerini ve teknik şartlarını karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

c) AB tip onayı belgesi: Bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen uygulama mevzuatındaki veya bu Yönetmelikte ya da bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuatta atıfta bulunulan ilgili BM/AEK Regülasyonlarında belirtilen bildirim formunu,

ç) AİTM Yönetmeliği: 28/11/2008 tarihli ve 27068 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliği,

d) Aksam: Aracın bir parçası olmak üzere tasarlanan ve araçtan bağımsız olarak bu Yönetmelik doğrultusunda veya söz konusu mevzuatta bunun için açık hükümler varsa bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuat ya da uygulama mevzuatı doğrultusunda tip onayı alabilecek ve bu Yönetmeliğin veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen bir mevzuatın ya da uygulama mevzuatının şartlarına tabi olan herhangi bir tertibatı,

e) Aksam tip onayı: Araçtan bağımsız olarak bir aksamın ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair Onay Kuruluşu tarafından verilen tip onayını,

f) Araç tamir ve bakım bilgileri: Aracın teşhis, servis, muayene, periyodik izleme, tamir, yeniden programlama ve yeniden ilk haline getirilmesi için gerekli olan ve bu tür bilgilerin sonraki bütün değişikliklerini ve eklentilerini içeren, yetkili bayilere ve tamircilere imalatçıların sağladığı, araçlar üzerinde bulunan parçaların ve donanımın takılması için gerekli olan bütün bilgileri de içermekte olan bütün bilgileri,

g) Araç tipi: En az aşağıdaki temel hususlar bakımından aralarında fark olmayan, belirli bir kategorinin varyant ve versiyonlarını da içeren bir grup aracı,

1) Kategori ve alt kategori,

2) İmalatçı,

3) Ana aksamın takıldığı şasi, çerçeve, alt çerçeve, taban sacı veya yapı,

4) İmalatçı tarafından verilen tip belirlemesi,

ğ) Araç üzerinde teşhis (OBD) sistemi: Bilgisayar hafızasında saklanan hata kodları vasıtasıyla muhtemel arıza alanını tespit etme kapasitesine sahip olan bir sistemi,

h) AT: Avrupa Topluluğunu,

ı) Aydınlatmanın otomatik açılması: Kontak anahtarı veya motor açma-kapama anahtarı açık pozisyondayken açılan bir aydınlatma sistemini,

i) Ayrı teknik ünite: Aracın bir parçası olmak üzere tasarlanan, bu Yönetmeliğin veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen herhangi bir mevzuatın ya da uygulama mevzuatının şartlarına tabi olan ve ayrıca tip onayı alabilen, fakat bu onayın ancak ilgili mevzuatta bu yönde açık hükümler olması halinde alınabildiği bir tertibatı,

j) Ayrı teknik ünite tip onayı: Bir veya birden fazla belirli araç tipine ilişkin ayrı teknik ünite tipinin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair Onay Kuruluşu tarafından verilen tip onayını,

k) Azami net güç: Deney tezgâhındaki bir yanmalı motorun krank milinin veya buna eşdeğer aksamının ucundaki azami gücü,

l) Azami sürekli anma gücü: BM/AEK Regülasyonu 85'te belirtildiği şekliyle, bir elektrik motorunun çıkış milindeki azami otuz dakika gücü,

m) B5: Yüzde 5 biyodizel ile yüzde 95 petrol kökenli dizelden oluşan yakıt karışımını,

n) Bağımsız operatör: Araçların tamir ve bakımında doğrudan veya dolaylı olarak yer alan yetkili bayiler ve tamirciler dışında kalan tamircileri, tamir donanımının, alet veya yedek parçaların imalatçıları veya dağıtıcıları, teknik bilgileri yayımlayanlar, otomobil kulüpleri, yol kenarı yardım operatörleri, muayene ve deney hizmetleri veren operatörler, alternatif yakıtlı araçların donanımının montajcıları, imalatçıları ve tamircilerine eğitim veren operatörlerin yer aldığı üstlenicileri,

o) Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

ö) Birleşik fren sistemi: Aşağıdaki anlamlarda kullanılan sistemi;

1) L1e ve L3e kategorisi araçlar için: Farklı tekerleklerdeki en az iki frenin tek bir kontrolün harekete geçmesiyle devreye girdiği bir servis freni sistemi,

2) L4e kategorisi araçlar için: En azından ön ve arka tekerleklerdeki frenlerin tek bir kontrolün harekete geçmesiyle devreye girdiği bir servis freni sistemi (eğer arka tekerlek ve sepet tekerleği aynı fren sistemiyle çalıştırılıyorsa bu arka fren olarak kabul edilir),

3) L2e, L5e, L6e ve L7e kategorisi araçlar için: Tüm tekerleklerdeki frenlerin tek bir kontrolün harekete geçmesiyle devreye girdiği bir servis freni sistemi,

p) Biyodizel: Sürdürülebilir yöntemlerle üretilen ve uzun alkil esteri zincirleri içeren bitkisel veya hayvansal yağ kökenli dizeli,

r) Biyodizelli esnek yakıtlı araç: Mineral dizel veya mineral dizel-biyodizel karışımıyla çalışabilen esnek yakıtlı bir aracı,

s) Biyometan: Organik kaynaklardan üretilen yenilenebilir bir doğalgazı (başlangıçtaki "biyogaz" içindeki karbondioksit, siloksanlar ve hidrojen sülfür (H₂S) gibi kirleticileri alan ve "biyogaz/biyometan" süreci adı verilen bir süreçle temizlenir),

ş) BM/AEK: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunu,

t) BM/AEK Regülasyonu: 30/9/1996 tarihli ve 96/8657 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile taraf olunan, BM/AEK İç Ulaşım Komitesince hazırlanan 1958 Tekerlekli Araçların, Araçlara Takılan ve/veya Araçlarda Kullanılan Aksam ve Parçaların Müşterek Teknik Talimatlarının Kabulü ve Bu Talimatlar Temelinde Verilen Onayların Karşılıklı Tanınması Koşullarına Dair Anlaşma ekinde yer alan teknik düzenlemeyi,

u) Buharlaştırma emisyonları: Bir motorlu aracın egzoz emisyonlarından değil, yakıt depolama ve besleme sisteminden kaybedilen hidrokarbon buharlarını,

ü) Dağıtıcı: Tedarik zincirinde yer alan ve araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımları piyasada bulunduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

v) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Dayanıklılık: Aracın normal veya amaçlanan koşullarda kullanılması ve imalatçının tavsiyelerine uygun şekilde servisten geçirilmesi durumunda, aksamın ve sistemlerin Ek VII'de tanımlanan kilometreden sonra çevre performansı şartlarının 23 üncü maddede ve Ek V'te belirtildiği şekilde karşılanmasını ve aracın fonksiyonel güvenliğinin sağlanmasını mümkün kılacak şekilde dayanabilmesini,

y) Değiştirilebilir (yedek) kirlilik kontrol cihazı: Bir orijinal kirlilik kontrol cihazının yerine geçmesi amacıyla imal edilmiş ve bir ayrı teknik ünite olarak onaylanabilen bir kirlilik kontrol cihazı veya bu tür cihazlardan oluşan bir cihaz grubunu,

z) Dıştan yanmalı motor: Yanma ve genişleme odaları fiziksel olarak ayrılmış olan ve bir iç aracı akışkanın bir dış kaynağın içindeki yanma sonucunda ısıtıldığı bir ısı motorunu (dıştaki yanma sonucunda üretilen ısı içteki aracı akışkanı ısıtır ve bu akışkan, genişleyerek ve motorun mekanizmasını çalıştırarak hareket ve kullanılabilir iş üretir),

aa) Doğalgaz (NG): Metan içeriği çok yüksek olan doğalgazı,

bb) Donanım: Parçalar dışında bir araca eklenebilen veya yerleştirilebilen her türlü tertibatı,

cc) Dört tekerlekli motosiklet: L6e veya L7e kategorisi araçların sınıflandırma kriterlerine

uyan bir dört tekerlekli aracı,

çç) Dünya Çapında Uyumlaştırılmış Motosiklet Deney Çevrimi veya WMTC: BM/AEK'nin 2 Nolu Küresel Teknik Regülasyonunda tanımlanan dünyada uyumlaştırılmış emisyon laboratuvar deneyi çevrimini,

dd) E5: Yüzde 5 susuz etanol ve yüzde 95 benzinden oluşan bir yakıt karışımını,

ee) E85: Yüzde 85 susuz etanol ve yüzde 15 benzin içeren yakıt karışımını,

ff) Egzoz emisyonları: Aracın egzoz borusundaki gaz kirletici ve parçacıklı madde emisyonlarını,

gg) Esnek yakıtlı araç: Bir yakıt depolama sistemi olan ve iki veya daha fazla yakıtın farklı karışımlarıyla çalışabilen bir aracı,

ğğ) Etanollü esnek yakıtlı araç: Benzinle veya etanol oranı yüzde 85'e kadar çıkabilen bir benzin-etanol karışımıyla çalışabilen esnek yakıtlı bir aracı,

hh) Fonksiyonel Güvenlik: Mekanik, hidrolik, pnömatik, elektrikli veya elektronik sistemlerin, aksamların veya ayrı teknik ünitelerin arızasından kaynaklanan tehlikeler nedeniyle insan sağlığının veya eşyaların hasar veya fiziksel zarar görmesi yönünde kabul edilemez bir risk bulunmamasını,

ii) Gaz kirletici: Karbon monoksit (CO), azot dioksit (NO₂) eşdeğeri olarak ifade edilen azot oksitler (NO_x) ve hidrokarbonlar (HC) şeklindeki egzoz gazı emisyonlarını,

ij) Gaz yakıt sistemi: Gaz yakıtı deposu, yakıt beslemesi ve motorun bir tek yakıt, çift yakıt veya çoklu yakıt uygulaması olarak LPG, CNG veya hidrojenle çalışmasını sağlamak için motora takılan ölçüm ve kontrol aksamlarından oluşan bir sistemi,

jj) Gelişmiş fren sistemi: Bir kilitlenmeyen fren sistemi, bir birleşik fren sistemi veya bunların her ikisinin bir arada olmasını,

kk) Güç üretme ve aktarma organları: Bir aracın güç üreten ve bu gücü yol yüzeyine aktaran; motoru/motorları, motor yönetim sistemlerini veya başka herhangi bir kontrol modülünü, kirlilik emisyonlarını ve gürültüyü azaltıcı sistemler dahil olmak üzere kirlilik ve çevre koruma kontrol tertibatlarını, transmisyonu ve kontrolünü, ya tahrik mili veya tahrik kayışı veya tahrik zincirini, diferansiyelleri, son dişliyi ve tahrikin iletildiği tekerlek lastiğini (ispit) kapsayan, aksam ve sistemleri,

ll) H₂NG: Hidrojen ve doğalgazdan oluşan bir yakıt karışımını,

mm) H₂NG'li esnek yakıtlı araç: Hidrojen ile doğalgaz/biyometanın farklı karışımlarıyla çalışabilen esnek yakıtlı bir aracı,

nn) Hibrit araç: Aracın tahrik edilmesi için araç üzerinde en az iki farklı enerji dönüştürücüsü ve iki farklı enerji depolama sistemi ile donatılmış bir motorlu aracı,

oo) Hibrit elektrikli araç: Mekanik tahrik için gerekli enerjiyi, araç üzerinde depolanan tüketilebilir bir yakıt ve akü, kapasitör, volan/jeneratör veya başka bir elektrik enerjisi veya güç depolama cihazından alan bir aracı ve bunun yanında tüketilebilir yakıt enerjisinin sadece elektrik enerjisi/güç depolama cihazının yeniden şarj edilmesi için kullanıldığı araçları,

öö) Hidrojen yakıt hücreli araç: Aracın tahriki için hidrojenden gelen kimyasal enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren bir yakıt hücresinden güç alan bir aracı,

pp) Hizmete girme: Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın Türkiye'de ilk kez kullanım amacı doğrultusunda kullanılmasını,

rr) İki tekerlekli motorlu araç veya PTW: İki tekerlekli motorlu bisikletler, iki tekerlekli mopetler ve iki tekerlekli motosikletler gibi bir iki tekerlekli motorlu aracı,

ss) İki yakıtlı araç: İki farklı yakıt depolama sistemi olan, belli zamanlarda iki farklı yakıtla çalışabilen ve belli bir zamanda tek bir yakıtla çalışacak şekilde tasarlanmış olan bir aracı,

şş) İki yakıtlı gazlı araç: Benzinle ve aynı zamanda LPG, doğalgaz/biyometan veya hidrojenle çalışabilen iki yakıtlı bir aracı,

tt) İkiz tekerlek: Aynı dingile takılan, her biri tek bir tekerlek olarak kabul edilen ve zemine temas eden alanlarının merkezleri arasındaki mesafe 460 mm'ye eşit veya daha az olan iki tekerleği,

uu) İktisadi işletmeci: İmalatçı, imalatçı temsilcisi, ithalatçı veya dağıtıcıyı,

üü) İmalatçı: Tip onayı veya yetkilendirme sürecinin bütün aşamalarında ve imalatın uygunluğunun sağlanmasında Onay Kuruluşuna karşı sorumlu olan ve ayrıca, üretilen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelere ilişkin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşuna karşı sorumlu olan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi; bu gerçek veya tüzel kişinin, onay sürecine konu olan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tüm tasarım ve imalat aşamalarında

doğrudan yer alabildiğini veya almayabildiğini,

vv) İmalatçı temsilcisi: İmalatçı tarafından bu Yönetmelik kapsamına giren konularda Onay Kuruluşu veya piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu nezdinde imalatçıyı temsil etmek ve imalatçı adına hareket etmek üzere usulüne uygun bir şekilde görevlendirilmiş olan Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

yy) İthalatçı: Araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımları ulusal dış ticaret ve gümrük mevzuatı uyarınca ithal ederek yurtiçi piyasaya arz eden Türkiye’de yerleşik herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

zz) İmalatçının kendi deneyi: Belirli şartlara uygunluğu değerlendirmek üzere teknik servis olarak görevlendirilen bir imalatçı tarafından kendi tesislerinde çeşitli deneylerin yapılması, sonuçların tescil edilmesi ve varılan sonuçlar dahil olmak üzere Onay Kuruluşuna bir rapor sunulmasını,

aaa) İptal tertibatı: Emisyon kontrol ve egzoz çıkış sonrası iyileştirme sisteminin herhangi bir parçasını çalıştırmak, ayarlamak, geciktirmek veya iptal etmek amacıyla sıcaklık, araç hızı, motor hızı ve/veya yükü, aktarma dişlisi, manifold vakumu veya başka herhangi bir parametreyi algılayan ve aracın normal çalışması ve kullanımı sırasında makul olarak karşılaşılabilecek koşullarda emisyon kontrol sisteminin etkinliğini azaltan herhangi bir tasarım unsurunu,

bbb) Kendi kendini dengeleyen araç: İçsel bir kararsız dengeye dayanan, dengesini korumak için yardımcı bir kontrol sistemine ihtiyaç duyan ve tek tekerlekli motorlu araçları veya yan yana iki tekerlekli araçları içeren bir araç konseptini,

ccc) Kilitlenmeyen fren sistemi: Kızaklamayı algılayan ve kızaklama derecesini sınırlamak için otomatik olarak tekerlekte veya tekerleklerde frenleme kuvvetleri üreten basıncı kontrol eden bir sistemi,

ççç) Kirlilik kontrol cihazı: Aracın egzoz ve/veya buharlaşma emisyonunu kontrol eden veya azaltan aksamı,

ddd) Komisyon: Avrupa Komisyonunu,

eee) LPG: Basınç altında depolanarak sıvılaştırılan propan ve bütandan oluşan sıvılaştırılmış petrol gazını,

fff) MARTOY: 28/6/2009 tarihli ve 27272 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği (2007/46/AT)’ni,

ggg) Motor kapasitesi;

1) Karşıt pistonlu motorlar için, nominal motor süpürme hacmini,

2) Döner pistonlu (Wankel) motorlar için, nominal motor süpürme hacminin iki katını,

ğğğ) Onay Kuruluşu: Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tip onayından her yönüyle sorumlu olan, yetkilendirme sürecini yürütmeye, onay belgelerini düzenlemeye ve gerektiğinde geri çekmeye, AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarının irtibat noktası olarak başvurabileceği bir makam olarak hareket etmeye, teknik servisleri görevlendirmeye ve imalatçıların imalat uygunluğuyla ilgili yükümlülüklerini yerine getirmesini temin etmeye yetkili olan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

hhh) Orijinal parçalar veya donanım: Araç imalatçısının söz konusu aracın montajına yönelik parçaların veya donanımın imalatı için sağladığı spesifikasyonlara ve imalat standartlarına göre üretilen parçalar veya donanım anlamına gelmekte olup, buna, bu parçalar veya donanımla aynı imalat hattında üretilen parça veya donanım da dahildir. Aksi kanıtlanmadığı sürece, imalatçı, parçaların veya donanımın söz konusu aracın montajında kullanılan parçaların kalitesine denk olduğunu ve araç imalatçısının spesifikasyonları ve imalat standartları doğrultusunda üretildiğini onayladığı takdirde, parçaların veya donanımın orijinal parçalar veya donanım olarak kabul edildiğini,

ııı) Oturma yeri;

1) Sürücünün veya bir yolcunun bacaklarını iki yana açarak oturmasına yönelik bir oturağı veya

2) Sürücü örneğinde asgari olarak bir 50 yüzdelikli antropomorfik(insan biçiminde) yetişkin erkek mankeni boyutlarında bir kişinin oturabileceği herhangi bir koltuğu,

iii) Parça: Bir aracın montajının yanı sıra yedek parça olarak kullanılan tertibatı,

jjj) Parçacıklı madde: Ortalama egzoz emisyonlarını doğrulamaya yönelik deney işleminde tanımlanan filtreler yoluyla azami 325 K (52 °C) sıcaklıkta seyreltilmiş egzoz gazından ayrılan bileşenleri,

kkk) Piyasa gözetimi ve denetimi: Piyasada bulundurulmuş araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin ilgili mevzuatında belirlenen şartlara uyduğundan ve sağlığı, güvenliği ya da kamu çıkarlarının korunmasıyla ilgili başka bir hususu tehlikeye atmadığından emin olmak amacıyla Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşu tarafından yürütülen faaliyetleri ve alınan tedbirleri,

III) Piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşu: Bu Yönetmelik kapsamında piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini yürütmekten sorumlu olan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

mmm) Piyasaya arz: Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın yurtiçi piyasada ilk kez bulundurulmasını,

nnn) Piyasada bulundurma: Ücret karşılığı veya ücretsiz olarak, araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımların ticari bir faaliyet kapsamında dağıtılmak veya kullanılmak üzere yurt içi piyasaya sağlanmasını,

ooo) Pozitif ateşlemeli motor veya PI motor: "Otto" çevriminin çalışma ilkelerine uygun şekilde çalışan bir yanmalı motoru,

ööö) R noktası veya oturma yeri referans noktası: Araç imalatçısı tarafından her bir oturma konumu için tanımlanan ve üç boyutlu referans sistemine göre belirlenen bir tasarım noktasını,

ppp) Sade elektrikli araç: Gücünü aşağıdaki kaynaklardan alan bir aracı;

1) Bir veya daha fazla sayıda elektrik enerjisi depolama tertibatından, bir veya daha fazla sayıda elektrik enerjisi şartlandırma tertibatından ve depolanmış elektrik enerjisini aracın tahriki için tekerleklerle verilen mekanik enerjiye çeviren bir veya daha fazla sayıda elektrikli makineden oluşan bir sistem,

2) Pedalla çalışmak üzere tasarlanmış bir araca takılan bir yardımcı elektrik tahriki,

rrr) Sanal test yöntemi: Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bu Yönetmeliğin 32 nci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca kabul edilen bir mevzuatın teknik şartlarını karşılayıp karşılamadığını göstermek için, fiziksel bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite kullanmaya gerek kalmadan yapılan ve hesapları içeren bilgisayar simülasyonlarını,

sss) Seri sonu araç: Yürürlüğe giren yeni teknik şartlara göre onaylanmadığı için piyasada bulunmayan veya artık piyasada bulundurulamayan, tescil edilemeyen veya hizmete alınamayan, stoktaki araçların bir kısmını oluşturan herhangi bir aracı,

şşş) SHED deneyi: Buharlaştırmanın belirlenmesi için yalıtımlı bir odada özel bir buharlaşma emisyonu deneyinin yürütülmesiyle gerçekleştirilen bir araç deneyini,

ttt) Sıkıştırma ateşlemeli motor veya CI motor: "Dizel" çevriminin çalışma ilkelerine uygun şekilde çalışan bir yanmalı motoru,

uuu) Sistem: Araç içinde bir veya birden çok spesifik işlevi yerine getirmek üzere bir araya getirilen ve bu Yönetmeliğin veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen herhangi bir mevzuatın ya da uygulama mevzuatının şartlarına tabi olan tertibatlar setini,

üüü) Sistem tip onayı: Belirli bir tipteki araca yerleştirilen bir sistemin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair Onay Kuruluşu tarafından verilen tip onayını,

vvv) Tahrik: Bir yanmalı motor, bir elektrik motoru, herhangi bir hibrit uygulaması veya bu motor tiplerinin bir kombinasyonu veya başka herhangi bir motor tipini,

yyy) Tam araç: Bu Yönetmeliğin ilgili teknik şartlarını karşılamak üzere tamamlanması gerekmeyen herhangi bir aracı,

zzz) Tamamlanmış araç: Çok aşamalı tip onayı sürecinin sonucu bu Yönetmeliğin ilgili teknik şartlarını karşılayan aracı,

aaaa) Tamamlanmamış araç: Bu Yönetmeliğin ilgili teknik şartlarını karşılamak üzere en az bir ilave tamamlanma aşamasından geçmesi gereken herhangi bir aracı,

bbbb) Tam araç tip onayı: Tam, tamamlanmamış veya tamamlanmış bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair Onay Kuruluşu tarafından verilen tip onayını,

cccc) Teknik servis: Bir deney laboratuvarı olarak onay kuruluşu adına bizzat onay kuruluşu tarafından da yerine getirilebilecek gerekli deneyleri yapmak veya bir uygunluk değerlendirme kuruluşu olarak yine onay kuruluşu adına bizzat onay kuruluşu tarafından da yerine getirilebilecek ilk değerlendirmeyi ve diğer deney veya muayeneleri yapmak üzere Onay Kuruluşu tarafından görevlendirilmiş bir kuruluş veya kurumu,

çççç) Tek yakıtlı araç: Esas olarak tek tip yakıtla çalışacak şekilde tasarlanmış bir aracı,

dddd) Tek yakıtlı gazlı araç: Esas olarak LPG, doğalgaz/biyometan veya hidrojenle çalışan

ama acil durumlar ve sadece ilk alıştırma için 5 litreyi aşmayan bir petrol tankı içeren bir petrol sistemine de sahip olan tek yakıtlı aracı,

eeee) Temel araç: Çok aşamalı bir tip onayı sürecinin başında kullanılan herhangi bir aracı,

ffff) Tescil: Aracın tanımlanmasını ve ruhsat numarası olarak bilinen bir seri numarası verilmesini içeren ve aracın karayolu trafiğine çıkması için verilen, sürekli, geçici veya kısa süreli olabilen idari izni,

gggg) Tip onayı: Onay Kuruluşu tarafından, herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığına dair onay verilmesi prosedürünü,

ğğğğ) Tip onayı belgesi: Onay Kuruluşunun, bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin onaylandığını resmi olarak bildiren belgeyi,

hhhh) Ulusal tip onayı: Bir onay kuruluşunun ulusal mevzuatıyla belirlenen ve geçerliliği ülke sınırlarıyla sınırlı olan tip onayı prosedürünü,

ıııı) Uygunluk belgesi: İmalatçı tarafından düzenlenen ve üretilen aracın onaylı araç tipine uygun olduğunu teyit eden belgeyi,

iiıı) Üç tekerlekli motosiklet: L5e kategorisi araçların sınıflandırma kriterlerine uyan üç tekerlekli motorlu aracı,

jjjj) Üye ülke: Avrupa Birliği üyesi bir ülkeyi,

kkkk) Varyant: Aynı tipte olan ve aşağıdaki özellikleri taşıyan bir aracı;

1) Üstyapı şeklinin temel özellikleri aynı olan,

2) Tahrik ve tahrik konfigürasyonu aynı olan,

3) Yanmalı bir motor tahrik sisteminin parçasıysa, motor çalışma çevrimi aynı olan,

4) Silindir sayısı ve düzeni aynı olan,

5) Aynı tip vites kutusuna sahip olan,

6) Yürür vaziyetteki kütlenin en alt ve en üst değerleri arasındaki farkı en alt değerin yüzde 20'sini geçmeyen,

7) Müsaade edilen azami kütlenin en alt ve en üst değerleri arasındaki farkı en alt değerin yüzde 20'sini geçmeyen,

8) Güç ünitesi silindir kapasitesinin (bir yanma ünitesi olması durumunda) en alt ve en üst değerleri arasındaki farkı en alt değerin %30'unu geçmeyen ve

9) Güç ünitesinin güç çıkışının en alt ve en üst değerleri arasındaki farkı en alt değerin %30'unu geçmeyen,

III) Versiyon: Bir varyantın versiyonu olarak, 29 uncu maddenin onuncu fıkrasında belirtilen tanıtım paketinde gösterilen unsurların bir kombinasyonundan oluşan aracı,

mmmm) Yedek parça: Yakıt dışında, bir aracın kullanımı için gerekli olan, yağ gibi kalemler dahil olmak üzere, aracın orijinal parçalarının yerine koyulan/yerleştirilen tertibatı,

nnnn) Yetkili tamirci: Bir araç tedarikçisi tarafından kurulan dağıtım sistemi içinde işleyen araçlar için bir tamir ve bakım hizmetleri sağlayıcısını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar ve Yükümlölükler

Araç kategorileri

MADDE 4 – (1) L kategorisi araçlar, motorlu bisikletler, iki ve üç tekerlekli mopetler, iki ve üç tekerlekli motosikletler, sepetli motosikletler, karayollarında kullanılan hafif ve ağır dört tekerlekli ve hafif ve ağır dört tekerlekli motosikletler dahil olmak üzere, bu maddede ve Ek l'de kategorize edildiği şekilde iki, üç ve dört tekerlekli motorlu araçları kapsar.

(2) Bu Yönetmeliğin amaçları çerçevesinde, Ek l'de açıklandığı şekliyle aşağıdaki araç kategorileri ve alt kategorileri geçerlidir:

a) L1e kategorisi araçlar (hafif iki tekerlekli motorlu araçlar), şu alt kategorilere ayrılır:

1) L1e-A araçlar (motorlu bisikletler).

2) L1e-B araçlar (iki tekerlekli mopet).

b) L2e kategorisi araçlar (üç tekerlekli mopetler) şu alt kategorilere ayrılır:

1) L2e-P araçlar (yolcu taşımak için tasarlanmış üç tekerlekli mopetler).

2) L2e-U araçlar (iş amaçlı tasarlanmış üç tekerlekli mopetler).

c) L3e kategorisi araçlar (iki tekerlekli motosikletler) şu alt kategorilere ayrılır:

1) 81 inci maddede performans özellikleri belirtilen motosiklet performansı açısından:

- i) L3e-A1 araçlar (düşük performanslı motosikletler).
 - ii) L3e-A2 araçlar (orta performanslı motosikletler).
 - iii) L3e-A3 araçlar (yüksek performanslı motosikletler).
- 2) Özel kullanım açısından:
- i) L3e-A1E, L3e-A2E veya L3e-A3E enduro motosikletler.
 - ii) L3e-A1T, L3e-A2T veya L3e-A3T trial motosikletler.
 - ç) L4e kategorisi araçlar (yan arabalı iki tekerlekli motosikletler).
 - d) L5e kategorisi araçlar (üç tekerlekli motosikletler) şu alt kategorilere ayrılır:
 - 1) L5e-A araçlar (üç tekerlekli motosikletler): temel olarak yolcu taşımak için tasarlanmış motosikletler.
 - 2) L5e-B araçlar (ticari üç tekerlekli motosikletler): özellikle yük taşımak için tasarlanmış üç tekerlekli ticari motosikletler.
- e) L6e kategorisi araçlar (hafif dört tekerlekli motosikletler) şu alt kategorilere ayrılır:
- 1) L6e-A araçlar (karayolunda giden hafif dört tekerlekli motosikletler).
 - 2) L6e-B araçlar (hafif dört tekerlekli motorlu araç) şu alt kategorilere ayrılır:
 - i) L6e-BU araçlar (yararlanma amacına göre hafif dört tekerlekli motorlu araç): özellikle yük taşımak için tasarlanmış ticari araçlar.
 - ii) L6e-BP araçlar (yolcu taşımaya yönelik hafif dört tekerlekli motorlu araç): öncelikli olarak yolcu taşımak için tasarlanmış araçlar.
 - f) L7e araçlar (ağır dört tekerlekli motosikletler) şu alt kategorilere ayrılır:
 - 1) L7e-A araçlar (karayolunda giden ağır dört tekerlekli motosikletler) şu alt kategorilere ayrılır:
 - i) L7e-A1: A1 yol dört tekerlekli.
 - ii) L7e-A2: A2 yol dört tekerlekli.
 - 2) L7e-B araçlar (her arazide gidebilen ağır dört tekerlekli motosiklet), şu alt kategorilere ayrılır:
 - i) L7e-B1: her arazide gidebilen dört tekerlekli motosiklet.
 - ii) L7e-B2: her arazide gidebilen iki kişilik araç.
 - 3) L7e-C araçlar (ağır dört tekerlekli motorlu araçlar), şu alt kategorilere ayrılır:
 - i) L7e-CU araçlar (yararlanma amaçlarına göre ağır dört tekerlekli motorlu araçlar): özellikle mal taşımak için tasarlanmış ticari araçlar.
 - ii) L7e-CP araçlar (yolcu taşımaya yönelik ağır dört tekerlekli motorlu araçlar): temel olarak yolcu taşımak için tasarlanmış araçlar.
- (3) İkinci fıkrada listelenen L kategorisi araçlar ayrıca, aracın tahrikine göre de sınıflandırılırlar:
- a) İçten yanmalı motorla tahrik edilen araçlar:
 - 1) Sıkıştırılmalı ateşleme (CI).
 - 2) Pozitif ateşleme (PI).
 - b) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Dıştan yanmalı motor, türbin veya döner pistonlu motorla tahrik edilen araçlar; böyle bir tahrikle donatılmış bir araç, çevre performansı ve fonksiyonel güvenlik şartlarına uyum açısından, PI içten yanmalı bir motorla tahrik edilen bir araçla aynı sayılır.
 - c) Önceden sıkıştırılmış havayla çalışan bir motorla tahrik edilen ve ortam havasında mevcut olandan daha yüksek seviyelerde kirlletici ve/veya soy gaz emisyonu yaymayan araçlar; böyle bir araç, fonksiyonel güvenlik şartları ve yakıt depolama ve ikmal açısından, gaz yakıtla çalışan bir araç gibi değerlendirilir.
 - ç) Elektrik motoruyla tahrik edilen araçlar.
 - d) Bu paragrafın (a), (b), (c) veya (ç) bentlerinde belirtilen herhangi bir tahrik konfigürasyonunu birleştiren veya çoklu yanmalı ve/veya elektrik motorları dahil olmak üzere bu tahrik konfigürasyonlarının herhangi bir çoklu kombinasyonu ile çalışan hibrit araçlar.
- (4) İkinci fıkradaki L kategorisi araçların sınıflandırılması çerçevesinde, belli bir kategori için şart koşulan kriterlerden en az birini aştığı için belli bir kategoriye girmeyen bir araç, kriterlerini karşıladığı bir sonraki kategoriye girer. Bu kural, aşağıdaki kategori ve alt kategori grupları için geçerlidir:
- a) L1e kategorisi ile L1e-A ve L1e-B alt kategorileri ve L3e kategorisi ile L3e-A1, L3e-A2 ve L3e-A3 alt kategorileri.
 - b) L2e kategorisi ve L5e kategorisi ile L5e-A ve L5e-B alt kategorileri.

c) L6e kategorisi ile L6e-A ve L6e-B alt kategorileri ve L7e kategorisi ile L7e-A, L7e-B ve L7e-C alt kategorileri.

ç) İmalatçı tarafından önerilen ve Onay Kuruluşu tarafından onaylanan diğer tüm mantıklı kategori ve/veya alt kategori sıralamaları.

(5) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Bu maddenin birinci ila dördüncü fıkralarında ve Ek I'de belirtilen sınıflandırma/alt sınıflandırma kriterlerine bakılmaksızın BM/AEK Regülasyonlarını ve BM/AEK Küresel Teknik Regülasyonlarını belirtmek suretiyle çevre performansı deneyi işlemlerini uluslararası düzeyde uyumlaştırmak amacıyla Ek V'te belirtilen ek alt kategoriler uygulanır.

Yürür vaziyetteki kütlenin belirlenmesi

MADDE 5 – (1) L kategorisi bir aracın yürür vaziyetteki kütlesi, normal kullanıma hazır yüksüz aracın kütlesi ölçülerek belirlenir ve aşağıdaki unsurların kütlelerini içerir:

a) Sıvılar.

b) İmalatçının şartnameleri uyarınca standart donanımlar.

c) Kapasitelerinin en az yüzde 90'ına kadar doldurulan yakıt tanklarındaki “yakıt”. Bu bendin amaçları açısından;

1) Bir araç “sıvı yakıt”la tahrik ediliyorsa bu, “yakıt” olarak değerlendirilir.

2) Bir araç sıvı “yakıt-yag karışımı”yla tahrik ediliyorsa;

i) Aracı yakıt tahrik ediyorsa ve yağlama yağı önceden karıştırılmışsa bu “önceden oluşturulmuş karışım”, “yakıt” olarak değerlendirilir.

ii) Aracı yakıt tahrik ediyorsa ve yağlama yağı ayrıca depolanmışsa, sadece aracı tahrik eden “yakıt”, “yakıt” olarak değerlendirilir; veya.

3) Bir araç gaz yakıtla veya sıvılaştırılmış gaz yakıtla tahrik ediliyorsa veya sıkıştırılmış havayla çalışıyorsa, gaz yakıt tanklarındaki “yakıt”ın kütlesi 0 kg olarak belirlenebilir.

ç) Üstyapı, kabin, kapılar ve.

d) Camlar, bağlantılar, stepneler ve avadanlıklar.

(2) L kategorisi bir aracın yürür vaziyetteki kütlesi aşağıdaki unsurların kütlelerini içermez:

a) Sürücü (75 kg) ve yolcu (65 kg).

b) Yükleme alanına monte edilen makineler veya donanımlar.

c) Hibrit veya saf elektrikli araçlarda tahrik aküleri.

ç) Tek yakıtlı, çift yakıtlı veya çoklu yakıtlı araçlar olması durumunda, bir gaz yakıt sistemi ve gaz yakıtın depolama tankları.

d) Önceden sıkıştırılmış havayla tahrik durumunda, sıkıştırılmış havanın depolandığı depolama tankları.

Yönetmelik kapsamında kuruluşların yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Tip onayı ile ilgili konularda ve piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin hususlarda Bakanlık, hem Onay Kuruluşu hem de Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşu olup; bu husus Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilir. Bildirimde, söz konusu kuruluşların adı, adresi, elektronik posta adresi ve sorumluluk alanları belirtilir.

(2) Bakanlık, sadece bu Yönetmeliğin şartlarını karşılayan araç, aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasaya arzına, tesciline ve hizmete girmesine izin verir.

(3) Bakanlık, bu Yönetmeliğin şartlarını karşılıyorsa, yapım ve fonksiyonları ile ilgili hususlar nedeniyle bu Yönetmeliğin kapsamına giren araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin piyasaya arzını, tescilini veya hizmete girmesini yasaklayamaz, kısıtlayamaz ya da engelleyemez.

(4) Bakanlık; 4703 sayılı Kanun, 2/10/2012 tarihli ve 28429 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği, 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik ve ilgili mevzuatı doğrultusunda piyasaya arz edilen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasa gözetimi ve denetimini, kontrollerini organize eder ve gerçekleştirir.

Onay kuruluşunun yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) Onay Kuruluşu, tip onay başvurusunda bulunan imalatçıların bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerle uymalarını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

(2) Onay kuruluşu, sadece bu Yönetmelik şartlarını karşılayan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelere onay verir.

Piyasa gözetimi ve denetimi tedbirleri

MADDE 8 – (1) Tip onayı alan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için, Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşu, belirlenmiş risk değerlendirme ilkelerini, şikâyetleri ve diğer bilgileri dikkate alarak, uygun belge kontrollerini yeterli düzeyde gerçekleştirir. Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşu, iktisadi işletmecilerden, faaliyetlerini yerine getirmek için gerekli gördükleri belge ve bilgileri kendilerine sunmalarını isteyebilir. İktisadi işletmecilerin uygunluk belgeleri sunmaları halinde, Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşu bu belgeleri dikkate alır. Ancak bu durum, bu fıkradaki söz konusu ürünler için 4703 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasını engellemez.

(2) Birinci fıkra da belirtilenler dışındaki parça ve donanımlar için de; 4703 sayılı Kanun ve Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 9 ila 11 inci maddelerinin hükümleri geçerlidir.

İmalatçıların yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) İmalatçılar, piyasaya arz edilirken veya hizmete girerken, araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin bu Yönetmelikte ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuatta ve uygulama mevzuatında belirlenen şartlar doğrultusunda üretilmesini ve onaylanmasını sağlar.

(2) Çok aşamalı tip onayında, her bir imalatçı, aracın tamamlanma aşamasında kendisi tarafından ilave edilen sistemlerin, aksamların veya ayrı teknik ünitelerin onay ve imalatının uygunluğundan sorumludur. Daha önceki bir aşamada tip onayı verilmiş aksam veya sistemlerde değişiklik yapan imalatçılar, bu aksam ve sistemlerin onay ve imalatının uygunluğundan sorumludur.

(3) Tamamlanmamış aracı farklı bir araç kategorisine girecek şekilde değiştiren, dolayısıyla önceki onay aşamasında zaten değerlendirilmiş olan yasal gerekliliklerin değişmesine yol açan imalatçılar, değişiklik yapılan aracın dahil olduğu araç kategorisi için geçerli olan şartlara uyumlu olmasından da sorumludur.

(4) Bu Yönetmelik kapsamındaki araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin onaylanması çerçevesinde, AB üyesi ülkeler haricinde yurtdışında yerleşik imalatçılar, kendilerini Bakanlık nezdinde temsil etmek üzere Türkiye’de yerleşik bir temsilci atamak zorundadır.

(5) AB üyesi ülkeler haricinde yurtdışında yerleşik imalatçılar ayrıca, piyasa gözetimi ve denetimi için, Türkiye’de yerleşik bir temsilci atamak zorundadır. Bu temsilci, dördüncü fıkra da belirtilen temsilci ile aynı veya ondan farklı olabilir.

(6) İmalatçılar, herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bütün imalat aşamalarına doğrudan dahil olup olmadığına bakılmaksızın, onay sürecinin bütün aşamalarından ve imalatın uygunluğunun temininden Bakanlığa karşı sorumludur.

(7) Bu Yönetmelik ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuat ve uygulama mevzuatı uyarınca, imalatçılar, seri imalatın onaylı tipe uygun olmasını sağlayan prosedürleri uygulamak zorundadır. Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tasarımındaki veya özelliklerindeki değişiklikler ve bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin uygun olacağı beyan edilen şartlardaki değişiklikler 34, 35 ve 36 ncı maddeler uyarınca dikkate alınır.

(8) Araç, aksam veya ayrı teknik ünitelere 39 uncu madde uyarınca konulan zorunlu işaretlemelere ve tip onay işaretlemelerine ek olarak, imalatçılar adlarını, tescilli ticari unvanlarını veya tescilli ticari markalarını ve Türkiye’deki iletişim adreslerini piyasada bulundurulan araç, aksam veya ayrı teknik ünitelerinin üzerinde ya da bunun mümkün olmadığı durumlarda ambalajda ya da aksam veya ayrı teknik ünite ile birlikte sağlanan bir belgede belirtmek zorundadır.

(9) İmalatçılar, herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin, kendi sorumluluklarında iken saklama veya nakliye koşullarından dolayı, bu Yönetmelikte belirlenen şartlara uygunluğunun tehlikeye düşmemesini sağlamak zorundadır.

İmalatçıların uygun olmayan veya ciddi bir risk teşkil eden ürünleriyle ilgili yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) İmalatçıların piyasaya arz edilen veya hizmete giren araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerinin, bu Yönetmeliğe ya da bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuata ve uygulama mevzuatına uygun olmadığını mütalaa ettiği veya bunun için gerekçeleri olduğu durumlarda bu imalatçılar, uygun görüldüğü şekilde, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin uygunluğunu sağlamak, piyasadan çekmek veya geri çağırmak için gereken düzeltici önlemleri hızlı bir şekilde almak zorundadır. İmalatçı, özellikle söz konusu uygunsuzluk ve varsa alınan düzeltici tedbirlerle ilgili ayrıntıları sağlayarak Bakanlığa ivedilikle

bilgilendirir.

(2) Araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın ciddi bir risk teşkil ettiği durumlarda, imalatçılar, söz konusu araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın piyasada bulundurulduğu veya hizmete girdiği ülkelerdeki onay kuruluşu ile piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunu hızlı bir şekilde bilgilendirir ve özellikle söz konusu uygunsuzluk ve varsa alınan düzeltici tedbirlerle ilgili ayrıntıları verir.

(3) İmalatçılar, bir araç piyasaya arz edildikten sonra 10 yıl boyunca, bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünite piyasaya arz edildikten sonra ise 5 yıl boyunca, 29 uncu maddenin onuncu fıkrasında belirtilen tanıtım paketini, 38 inci maddede belirlenen uygunluk belgelerinin bir kopyasını Bakanlığa sunmak üzere saklamak zorundadır.

(4) İmalatçılar, Bakanlığın talebi üzerine, araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin uygunluğunu gösteren AB tip onayı belgesinin veya 51 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen yetki belgesinin kopyasını, Türkçe sağlamak zorundadır. İmalatçılar, piyasaya arz edilen, tescil edilen veya hizmete giren araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin teşkil ettiği riskleri ortadan kaldırmak için 4703 sayılı Kanun ve Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddeleri doğrultusunda gerçekleştirilen tüm faaliyetlerde Bakanlık ile işbirliği yapar.

İmalatçı temsilcisinin piyasa gözetim ve denetimi ile ilgili yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) İmalatçı temsilcisi, imalatçıdan aldığı yetki belgesinde asgari olarak belirtilen aşağıdaki görevleri yerine getirir.

a) İmalatçı temsilcisi; bir araç piyasaya arz edildikten sonra 10 yıl boyunca, bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünite piyasaya arz edildikten sonra ise 5 yıl boyunca, 27 nci maddede belirtilen tanıtım dosyasını ve 38 inci maddede belirlenen uygunluk belgelerini Bakanlığa sunmak üzere hazırda bulundurmak için erişimini sağlar.

b) Bakanlığın talebi üzerine, bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin imalatının uygunluğunu göstermek için gerekli olan tüm bilgi ve belgelerin sunulmasını sağlar.

c) Yetkisi kapsamındaki araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımların oluşturduğu ciddi riski ortadan kaldırmak için gerçekleştirilecek her türlü faaliyette, Bakanlık ile işbirliği yapılmasına olanak sağlar.

İthalatçının yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) İthalatçılar, sadece teknik düzenlemesine uygun ve/veya güvenli ürünleri piyasa arz edebilir. AB tip onayı alan veya ulusal onay şartlarını sağlayan teknik düzenlemesine uygun araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin güvenli ürün olduğu kabul edilir.

(2) İthalatçılar, tip onayı alan bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteyi piyasaya arz etmeden önce, 29 uncu maddenin onuncu fıkrasına uygun bir tanıtım paketinin bulunduğunu, ilgili sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin gerekli tip onayı işaretini taşıdığını ve 9 uncu maddenin sekizinci fıkrasına uygun olduğunu sağlar ve garanti eder. İthalatçı, aracı gerekli uygunluk belgesiyle birlikte sağlamak zorundadır.

(3) İthalatçıların bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın bu Yönetmeliğin şartlarına uygun olmadığını ve özellikle de tip onayına uymadığını mütalaa ettiği veya bunun için gerekçeleri olduğu durumlarda, bu ithalatçılar, uygun hale getirilene kadar söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteyi piyasaya arz edemez, hizmete girmesine izin veremez ve tescil ettiremez. Ayrıca, araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın ciddi bir risk teşkil ettiğini düşündüğü veya bunun için gerekçelerinin olduğu durumlarda, imalatçıları ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunu ivedilikle bilgilendirir. Tip onayı alan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için ayrıca, bu onayı veren onay kuruluşunu da bilgilendirir.

(4) İthalatçılar, adlarını, tescilli ticari unvanlarını veya tescilli ticari markalarını ve AB veya Türkiye içindeki iletişim adreslerini araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın üzerinde ya da bunun mümkün olmadığı durumlarda ambalajda ya da sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanım ile birlikte sağlanan bir belgede belirtmek zorundadır.

(5) İthalatçılar, 55 inci madde uyarınca araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite ile birlikte, Türkçe olarak hazırlanmış talimat ve bilgilerin verilmesini sağlar.

(6) İthalatçılar, herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin, kendi sorumluluklarında iken saklama veya nakliye koşullarından dolayı, bu Yönetmelikte belirlenen şartlara uygunluğunun tehlikeye düşmemesini sağlamak zorundadır.

(7) Bir aracın, sistemin, aksamın, ayrı teknik ünitenin, parçanın veya donanımın ciddi

riskler taşıdığı düşünüldüğünde, ithalatçılar, tüketicilerin sağlık ve güvenliğini korumak amacıyla, araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımlar ile ilgili şikâyet ve geri çağırımları araştırır, gerekirse bunların kaydını tutar ve dağıtıcıları bu takip çalışmaları hakkında bilgilendirir.

İthalatçıların uygun olmayan ya da ciddi bir risk teşkil eden ürünleriyle ilgili yükümlülükleri

MADDE 13 – (1) İthalatçıların piyasaya arz ettikleri bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bu Yönetmeliğe uygun olmadığını mütalaa ettiği veya bunun için gerekçeleri olduğu durumlarda bu ithalatçılar, uygun görüldüğü şekilde, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin uygunluğunu sağlamak, piyasadan çekmek veya geri çağırma için gereken düzeltici önlemleri hızlı bir şekilde almak zorundadır.

(2) Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın ciddi bir risk teşkil ettiği durumlarda, ithalatçılar; imalatçısını ve söz konusu ürünün piyasaya arz edildiği ülkelerdeki onay kuruluşu ve piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşunu ivedilikle bilgilendirir. İthalatçı ayrıca, alınan önlemleri bildirir ve özellikle, söz konusu ciddi risk ve varsa imalatçı tarafından alınan düzeltici tedbirlerle ilgili ayrıntıları verir.

(3) İthalatçılar, bir araç piyasaya arz edildikten sonra 10 yıl boyunca, bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünite piyasaya arz edildikten sonra ise 5 yıl boyunca, uygunluk belgesinin bir kopyasını Bakanlığa sunmak üzere saklamak ve 29 uncu maddenin onuncu fıkrasında belirtilen tanıtım paketinin, bu kuruluşlara sunulmak üzere hazır bulundurulmasını sağlamak zorundadır.

(4) İthalatçılar, Bakanlığın talebi üzerine, araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin uygunluğunu gösteren gerekli olan tüm bilgi ve belgeleri, Türkçe sağlamak zorundadır. İthalatçılar, piyasaya arz ettikleri bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın oluşturduğu riskleri ortadan kaldırmak için gerçekleştirilen her türlü faaliyette, Bakanlıkla işbirliği sağlar.

Dağıtıcıların yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Dağıtıcılar, bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımı piyasada bulundururken bu Yönetmeliğin şartları hususunda gereken dikkati göstermek zorundadır.

(2) Herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteyi piyasada bulundurmadan, tescil ettirmeden veya hizmete almadan önce, dağıtıcılar, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin gerekli zorunlu işaretlemeleri veya tip onay işaretini taşıdığını, yanında gerekli belgelerin ve araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin Türkçe olarak hazırlanmış talimatların ve güvenlik bilgilerinin yer aldığını, ithalatçının ve imalatçının 12 nci maddenin ikinci ve dördüncü fıkraları ve 39 uncu maddenin birinci ve ikinci fıkraları kapsamındaki şartlara uyduğunu doğrular.

(3) Dağıtıcılar, herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin, kendi sorumluluklarında iken saklama veya nakliye koşullarından dolayı, bu Yönetmelikte belirlenen şartlara uygunluğunun tehlikeye düşmemesini sağlamak zorundadır.

Dağıtıcıların uygun olmayan ya da ciddi bir risk teşkil eden ürünleriyle ilgili yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Dağıtıcıların bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bu Yönetmeliğin şartlarına uygun olmadığını mütalaa ettiği veya bunun için gerekçeleri olduğu durumlarda, uygun hale getirilene kadar, bu dağıtıcılar söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteyi piyasada bulunduramaz, tescil ettiremez ve hizmete girmesini sağlayamaz.

(2) Dağıtıcıların piyasada bulundurdukları veya tescil ettirdikleri ya da hizmete girmesinden sorumlu oldukları bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bu Yönetmeliğe uygun olmadığını mütalaa ettiği veya bunun için gerekçeleri olduğu durumlarda, bu dağıtıcılar, 10 uncu maddenin birinci fıkrası ya da 13 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca, uygunsa, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin uygun hale getirilmesi veya geri çağırılması için gereken düzeltici önlemlerin alınması için imalatçıyı veya imalatçı temsilcisini bilgilendirir.

(3) Araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın ciddi bir risk teşkil ettiği durumlarda, dağıtıcılar; imalatçısını, ithalatçısını ve söz konusu ürünü piyasada bulundurdukları ülkelerdeki onay kuruluşu ile piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarını ivedilikle bilgilendirir. Dağıtıcı ayrıca, alınan önlemleri bildirir ve özellikle, söz konusu ciddi risk ve varsa imalatçı tarafından alınan düzeltici tedbirlerle ilgili ayrıntıları verir.

(4) Dağıtıcılar, Bakanlığın talebi üzerine, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen

bilgileri imalatçının sağlamasını veya 13 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen bilgileri ithalatçının vermesini sağlamak zorundadır. Piyasada bulundurdıkları bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça veya donanımın oluşturduğu riskleri ortadan kaldırmak için 4703 sayılı Kanun ve Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddeleri doğrultusunda gerçekleştirilen her türlü faaliyette, Bakanlık ile işbirliği yapar.

İmalatçıların yükümlülüklerinin ithalatçılar ve dağıtıcılar için de geçerli olduğu durumlar

MADDE 16 – (1) İthalatçı veya dağıtıcının araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteyi kendi adıyla veya ticari markasıyla piyasada bulundurduğu, tescil ettirdiği veya hizmete girmesinden sorumlu olduğu ya da araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteye ilgili şartlara uygunluğunu etkileyebilecek şekilde değişiklik yaptığı durumlarda, ithalatçı veya dağıtıcı bu Yönetmeliğin amaçları çerçevesinde imalatçı olarak kabul edilir ve 9 ila 11 inci maddelerde belirtilen imalatçının yükümlülüklerine tabi olur.

İktisadi işletmecilerin yükümlülükleri

MADDE 17 – (1) İktisadi işletmeciler talep üzerine, bir araç için on yıl süreyle; bir sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da donanım için beş yıl süreyle Onay Kuruluşu ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşuna;

a) Kendisine bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da donanım tedarik etmiş olan herhangi bir iktisadi işletmeciyi,

b) Bir araç, sistem, aksam, ayrı teknik ünite, parça ya da donanım tedarik etmiş olduğu herhangi bir iktisadi işletmeciyi, açıklamak zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Maddi Şartlar

Genel maddi şartlar

MADDE 18 – (1) L kategorisi araçlar ve bu araçlar için tasarlanan sistemler, aksam ya da ayrı teknik üniteler Ek II ila Ek VIII'de listelenen ve ilgili araç kategorisi/alt kategorisi için geçerli olan şartlara uymak zorundadır.

(2) Elektromanyetik uyumlulukları araç yapımıyla ilgili olarak bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen mevzuatın ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen uygulama mevzuatının kapsamına giren L kategorisi araçlar veya bu araçların sistemleri, aksam ya da ayrı teknik üniteleri, 24/10/2007 tarihli ve 26680 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektromanyetik Uyumluluk Yönetmeliği (2004/108/AT)'ne tabi değildir.

(3) Bu Yönetmelikte belirtilen L kategorisi araç tip onayı şartlarını tamamlamak için, Ek II (A), (B) ve (C)'de özetlenen ayrıntılı teknik şartlar ve deney işlemlerine ilişkin olarak bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde tanımlandığı şekilde yüksek bir güvenlik ve çevre koruma düzeyi sağlamak üzere ihtiyaç duyulması halinde 75 inci maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

İptal tertibatlarının yasaklanması

MADDE 19 – (1) Güvenliğin, elektromanyetik uyumluluğun, araç üzerinde teşhis sisteminin, ses azaltma ya da kirlenici emisyonu azaltma sistemlerinin etkinliğini düşüren iptal tertibatlarının kullanımı yasaktır. Bir tasarım unsuru, aşağıdaki koşullardan herhangi biri sağlanıyorsa, bir iptal tertibatı olarak kabul edilmez:

a) Tertibatın gerekliliği motoru hasara ya da kazaya karşı korumak ve aracın güvenli bir şekilde çalıştırılmasını sağlamak açısından gerekçelendiriliyorsa.

b) Tertibat, motoru çalıştırma şartlarının ötesinde çalışmıyorsa.

c) Çalışma koşulları önemli ölçüde aracın bu Yönetmeliğe ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuata ve uygulama mevzuatına uyumunu doğrulamaya yönelik deney işlemlerine dahil edilmişse.

İmalatçılar için araçların güç üretme ve aktarma organlarındaki modifikasyonlara ilişkin tedbirler

MADDE 20 – (1) İmalatçılar, L3e-A3 ve L4e-A3 alt kategorileri dışındaki L kategorisi araçları, aşağıdaki amaçlardan herhangi birine yönelik bir dizi teknik şart ve özellik yoluyla aracın güç üretme ve aktarma organlarının kurcalanmasını önlemeye yönelik belirli özelliklerle donatmak zorundadır:

a) Araç imalatçısının izlediği tip onayı işleminde gerektiği şekilde belirlenmiş olan azami torku ve/veya gücü ve/veya aracın azami tasarım hızını artırmak amacıyla güç üretme ve aktarma organlarında kurcalama yoluyla özellikle aracın performansını artırmaya yönelik

güvenliği tehlikeye düşürebilecek modifikasyonları önlemek için.

b) Çevreye verilen zararı önlemek için.

(2) Birinci fıkrada düzenlenen tedbirlerle ilgili özel şartlara ilişkin olarak ve dördüncü fıkraya uyumu kolaylaştırmak üzere ihtiyaç duyulması halinde 75 inci maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

(3) Güç üretme ve aktarma organlarının modifikasyonundan sonra, bir araç, başlangıçtaki araç kategorisi ve alt kategorisinin ya da, geçerliyse, yeni araç kategorisi ve alt kategorisinin, orijinal araç piyasaya arz edildiğinde, tescil edildiğinde ya da hizmete girdiğinde yürürlükte olan teknik şartlarına ve şartlardaki son değişikliklere uyumlu olmak zorundadır. Araç imalatçısının bir araç tipinin güç üretme ve aktarma organlarını, aracın artık onaylanan tipe uygun olmamasına fakat, ilave bir varyant ya da versiyona karşılık gelmesine yol açacak bir modifikasyona izin verecek bir şekilde tasarladığı durumlarda, araç imalatçısı başvuruda bu şekilde oluşturulan her bir varyant ya da versiyon için ilgili bilgileri dahil eder ve her bir varyant ya da versiyon açık bir şekilde tip onayı alır. Modifiye edilen araç yeni bir kategori ya da alt kategoriye girerse, yeni bir tip onayı için başvuruda bulunulur.

(4) Birinci fıkranın hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aracın fonksiyonel güvenliği ya da çevre performansı üzerinde olumsuz etkilerde bulunan modifikasyonlardan ya da uyarlamalardan kaçınmak için, imalatçı, söz konusu modifikasyon ya da uyarlamaların tanıtım dosyasında açık bir şekilde beyan edildiği ve içerildiği ve dolayısıyla tip onayı kapsamına girdiği durumlar dışında, en iyi mühendislik uygulamaları yoluyla, bu modifikasyon ya da uyarlamaların teknik açıdan mümkün olmasını önlemeye çalışır.

Araç üzerinde teşhis (OBD) sistemlerinin genel gereklilikleri

MADDE 21 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer)

(1) L1e, L2e ve L6e kategorisi araçlar istisna olmak üzere, L-kategorisi araçlar sekizinci fıkrada atıfta bulunulan ve Ek IV'te belirtilen başvuru tarihlerinden itibaren ilgili mevzuatta ortaya konan fonksiyonel gereklilikler ile test prosedürlerine uyan OBD sistemi ile donatılır.

(2) Ek IV'ün 1.8.1 inci maddesinde belirtilen tarihlerden itibaren, araç kategorileri ile L3e, L4e, L5e-A ve L7e-A alt kategorileri, emisyon kontrol sisteminin herhangi bir elektrik devresini ve elektronik arızasını izleyen ve Ek VI(B1)'de belirtilen emisyon eşiklerinin aşılması ile sonuçlanan bu arızaları raporlayan OBD aşama I sistemi ile donatılır.

(3) Ek IV'ün 1.8.2 nci maddesinde belirtilen tarihlerden itibaren, araç kategorileri ile L3e, L4e, L5e ve L7e alt kategorileri, emisyon kontrol sisteminin herhangi bir elektrik devresi ve elektronik arızasını izleyen ve Ek VI(B1)'de ortaya konan emisyon eşikleri aşıldığında rapor üreten OBD aşama I sistemi ile donatılır. Yukarıda belirtilen araç kategorileri ile alt kategoriler açısından söz konusu olan OBD Aşama I sistemleri aynı zamanda motor torkunu önemli ölçüde düşüren herhangi bir operasyon modunun harekete geçirilmesi hususunu da raporlar.

(4) Ek IV'ün 1.8.3 üncü maddesinde belirtilen tarihlerden itibaren, araç kategorileri ile L3e, L4e, L5e ve L7e alt kategorileri, emisyon kontrol sisteminin herhangi bir elektrik devresi ve elektronik arızasını izleyen ve Ek VI(B2)'de ortaya konan emisyon eşikleri aşıldığında rapor üreten OBD aşama I sistemi ile donatılır. Yukarıda belirtilen araç kategorileri ile alt kategoriler açısından söz konusu olan OBD Aşama I sistemleri aynı zamanda motor torkunu önemli ölçüde düşüren herhangi bir operasyon modunun harekete geçirilmesi hususunu da raporlar.

(5) Ek IV'ün 1.8.4 üncü maddesinde belirtilen tarihlerden itibaren, araç kategorileri ile L3e, L4e, L5e-A ve L7e-A alt kategorileri, katalizör izlemesi haricinde, Ek VI(B1)'de ortaya konan emisyon eşiklerinin aşılması ile sonuçlanan emisyon kontrol arızaları ile bozulmasını izleyen OBD aşama II sistemi ile ilâve olarak donatılır.

(6) Ek IV'ün 1.8.5 inci maddesinde belirtilen tarihlerden itibaren, araç kategorileri ile L3e, L4e, L5e-A ve L7e-A alt kategorileri, Ek VI(B2)'de ortaya konan emisyon eşiklerinin aşılması ile sonuçlanan emisyon kontrol arızaları ile bozulmasını izleyen OBD aşama II sistemi ile donatılır.

(7) Beşinci ve altıncı fıkralar, L3e-AxE alt kategorisindeki enduro motosikletleri ile L3e-AxT alt kategorisindeki deneme motosikletleri için uygulanmaz.

(8) Fonksiyonel güvenlik veya emisyon kontrol sistemi arızalarının OBD sistemi raporlamasını uyumlu hale getirmek ve bir aracın etkin ve verimli onarımını kolaylaştırmak için, Bakanlık, Ek II C1 - Araç Yapısı ve Genel Tip Onayı Gereklilikleri numara 11'de ortaya koyulan araç kategorileri ve alt kategorileri için Ek V'te atıfta bulunulan tip VIII testiyle ilişkili ayrıntılı teknik gereklilikler de dahil olmak üzere bu maddenin birinci ila yedinci fıkralarında sıralanan konulara ilişkin fonksiyonel OBD gereklilikleri ile test prosedürlerini belirleyen alt düzenlemeleri

yapmaya yetkilidir.

Araçların fonksiyonel güvenliğine ilişkin şartlar

MADDE 22 – (1) İmalatçılar, araç yolcularının ve diğer karayolu kullanıcıları için yaralanma riskini en aza indirecek şekilde araçların tasarlanmasını, imal ve monte edilmesini sağlamak zorundadır.

(2) İmalatçı, normal koşullarda kullanılması ve imalatçının tavsiyelerine uygun şekilde servisten geçmesi durumunda, aracın fonksiyonel güvenliğinin normal ömrü boyunca devam etmesini sağlar. İmalatçı, tanıtım dosyasında, fonksiyonel güvenlik için kritik önemdeki sistemlerin, parçaların ve donanımların dayanıklılığının uygun deneyler ve iyi mühendislik uygulamaları yoluyla güvence altına alındığını teyit eden bir beyanname sunar.

(3) İmalatçılar, araçların, sistemlerin, aksamın ve ayrı teknik ünitelerin Ek II ve Ek VIII'de belirtilen ilgili şartlara uymasını ve beşinci fıkra uyarınca kabul edilen mevzuatta belirtilen deney işlemlerine ve performans şartlarına uymasını sağlamak zorundadır.

(4) Elektrikle ilgili tehlikeleri, bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuat ya da uygulama mevzuatı kapsamına dahil edilen araç aksamaları, 30/12/2006 tarihli ve 26392 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Belirli Gerilim Sınırları Dahilinde Kullanılmak Üzere Tasarlanmış Elektrikli Teçhizat ile ilgili Yönetmeliğe (2006/95/AT) tabi değildir.

(5) Yüksek bir fonksiyonel güvenlik seviyesine ulaşılmasını sağlamak için, 75 inci maddeye uygun olarak, Ek II(B)'de araçların fonksiyonel güvenlikleriyle ilgili olarak listelenen özel şartlar konusunda mevzuatı oluşturma ve kabul etme ve geçerli olduğunda, kendisini Ek VIII'de belirtilen genişletilmiş fonksiyonel güvenlik şartlarına dayandırma konusunda Bakanlık yetkilidir.

(6) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** İkinci bir adım olarak normal ömür şartlarını ve Ek II (B) 18'de listelendiği şekilde araç yapısının bütünlüğünü sağlamaya yönelik deneyleri uyumlaştırmak amacıyla ihtiyaç duyulması halinde 75 inci maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

(7) İmalatçının beyannamesi için bir şablon oluşturmak amacıyla ihtiyaç duyulması halinde Bakanlık tarafından 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

Çevre performansı şartları

MADDE 23 – (1) İmalatçılar, araçların çevre üzerindeki etkiyi en aza indirecek şekilde tasarlanmasını, imal ve monte edilmesini sağlamak zorundadır. İmalatçılar tip onayı alan araçların Ek VII'de belirtilen dayanıklılık kilometresi dahilinde Ek II, Ek V ve Ek VI'da belirtilen çevre performansı şartlarına uymasını sağlamak zorundadır.

(2) İmalatçılar, araçların, sistemlerin, aksamaların ve ayrı teknik ünitelerin Ek IV'te belirtilen uygulama tarihleri arasında, Ek V'te belirtildiği şekilde onikinci fıkra uyarınca kabul edilen bir mevzuatta belirtilecek deney işlemlerine ve deney şartlarına uymasını sağlamak zorundadır.

(3) İmalatçılar dayanıklılık şartlarını teyit etmeye yönelik tip onayı şartlarının karşılanmasını sağlamak zorundadır. Onay Kuruluşuna tip onayı alan bir aracın çevre performansının dayanıklı olduğunun kanıtını sunmak için, imalatçının tercihine bağlı olarak, aşağıdaki dayanıklılık deneylerinden biri kullanılır.

a) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Tam kilometre toplamıyla (biriktirmeyle) gerçek dayanıklılık deneyi: Deney araçları Ek VII (A)'da belirtilen mesafenin tamamını fiziksel olarak biriktirir ve onikinci fıkra uyarınca kabul edilen mevzuatta belirtildiği şekilde, Tip V deneyde belirtilen işlem uyarınca deneye tabi tutulur. Ek VII (A)'da belirtilen mesafenin tamamına kadar ve bu mesafeyi içeren emisyon deneyi sonuçları, Ek VI (A)'da belirtilen çevresel performans deney sınırların altında olur.

b) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Kısmi kilometre toplamıyla (biriktirmeyle) gerçek dayanıklılık deneyi: Deney araçları Ek VII (A)'da belirtilen mesafenin en az yüzde 50'sini fiziksel olarak biriktirir ve onikinci fıkra uyarınca kabul edilen mevzuatta belirtildiği şekilde, Tip V deneyde belirtilen işlem uyarınca deneye tabi tutulur. Bu mevzuatta belirtildiği şekilde, deney sonuçlarından Ek VII (A)'da belirtilen mesafenin tamamına karşılık gelen sonuç tahmin edilir. Deney sonuçları ve tahmin edilen sonuçların her ikisi de Ek VII (A)'da belirtilen çevresel performans deney sınırların altında olur.

c) **(Değişik:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer)** Matematiksel dayanıklılık prosedürü: 31/12/2024 tarihine kadar, her bir emisyon yapıtaşı için, Ek VII(B)'de belirtilen bozulma faktörü ile üretim hattının sonunda ilk çalıştırılmasından itibaren 100 km'den fazla yol kat etmiş olan bir araca ilişkin çevresel performans testi sonucunun çarpımı Ek VI(A)'da belirtilen çevresel

performans test limitinden düşük olacaktır. Buna bakılmaksızın, 1/1/2022'den itibaren yeni araç tipleri ve 1/1/2022'den 31/12/2024 tarihine kadar mevcut araç tipleri için, her bir yapı taşına ilişkin olarak Ek VII(B)'de ortaya konan bozulma faktörü ile üretim hattının sonunda ilk çalıştırılmasından sonra azami tasarım araç hızı < 130 km/saat olan 2500 km'den fazla yol kat etmiş ve azami tasarım araç hızı ≥ 130 km/saat olan 3500 km'den fazla yol kat etmiş bir araca ilişkin çevresel performans test sonucunun çarpımı Ek VI(A)'da ortaya konan egzoz borusu emisyon limitinden düşük olacaktır.

(4) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Bakanlık tarafından kapsamlı bir çevresel etki çalışması yürütülür. Çalışmada hava kalitesi ve L kategorisi araçların katkıda bulunduğu kirletici payı değerlendirilir ve Ek V'te listelenen Tip I, IV, V, VII ve VIII deneylerin şartlarını kapsar. Bakanlık, Ek IV'te belirtilen Euro 5'in yürürlüğe girme tarihlerinin ve Ek V, Ek VI (A2), (B2) ve (C2) ve Ek VII'de belirtilen Euro 5 dayanıklılık kilometrelerine ve bozulma faktörlerine ilişkin çevre performansı şartlarının teyidi ve nihai olarak belirlenmesi yoluyla kesin politika tedbirlerini belirlemek amacıyla son bilimsel verileri, bilimsel araştırma bulgularını, modellemeyi ve maliyet verimliliğini karşılaştırır ve değerlendirir.

(5) Bakanlık, dördüncü fıkra da yer alan bulgulara istinaden, aşağıdaki konuları içeren bir rapor hazırlayarak bu rapor ışığında her tür uygun yasama tasarısında bulunma yetkisine sahiptir:

- a) Ek IV'te belirtilen Euro 5'in yürürlüğe girme tarihleri.
- b) Ek VI (A2)'de belirtilen Euro 5 emisyon sınırları ve Ek VI (B2)'de belirtilen OBD eşikleri.
- c) L3e, L5e, L6e-A ve L7e-A kategorilerindeki/alt kategorilerindeki tüm yeni tip araçların, OBD aşama I'e ilaveten, Euro 5 seviyesinde OBD aşama II ile de donatılması gerekliliği,
- ç) Ek VII (A)'da belirtilen Euro 5 seviyesi için dayanıklılık kilometreleri ve Ek VII (B)'de belirtilen Euro 5 seviyesi için bozulma faktörleri.

(6) Çevre etkisi çalışmasının sonuçlarına dayanarak, Ek VI (C2)'de listelenen deney sınırları kullanılmak üzere, Euro 5 seviyesi için L1e-A, L1e-B, L2e, L5e-B, L6e-B, L7e-B ve L7e-C kategorilerinin/alt kategorilerinin hangilerinin SHED deneyine ya da yakıt tankı ve borularının geçirgenlik deneyine tabi olduğunu belirlemek üzere ihtiyaç duyulması halinde 75 inci maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

(7) İmalatçılar, L kategorisi araçların Ek V (A)'da belirtilen onay ve kapsam genişletmeler için çevre performansına ilişkin uygulanabilir deney şartlarına uymasını sağlamak zorundadır.

(8) Tip I deney için, L3e-AxE (Enduro, x = 1, 2 veya 3) ve L3e-AxT (Trial, x = 1, 2 veya 3) motosikletler için ilgili emisyon sınırı, Ek IV (A)'daki L2 (THC) ile L3 (NOx)'in toplamıdır. Emisyon deneyi sonuçları (NOx + THC) bu sınıra (L2 + L3) eşit ya da daha küçük olur.

(9) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** L4e kategorisi araçlar, Ek V'te L3e kategorisi araçlar için belirlenmiş çevre performansı şartlarına uyar ve bu çerçevede Ek V'te belirtilen tip I, IV, VII ve VIII deneyler için uygun olduğu şekilde, ya temel motorlu aracın sepetiyle birlikte tam tertibatı ya da sepet monte edilmiş olmaksızın sadece temel motorlu aracın kendisi deneye tabi tutulur.

(10) İmalatçılar, piyasaya arz edilen ya da hizmete giren tüm değiştirilebilir (yedek) kirlilik kontrol cihazlarının bu Yönetmelik uyarınca tip onayı almasını sağlamak zorundadır.

(11) Bir ila onuncu fıkralarda yer alan şartlar, Ek II uyarınca araçlar, sistemler, aksamlar ve ayrı teknik üniteler için geçerlidir.

(12) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Yüksek bir çevresel koruma düzeyi sağlamak amacıyla 75 inci maddeye uygun olarak deney işlemleri de dahil olmak üzere bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü, altıncı ve yedinci fıkralarında yer alan konular için çevre performansı şartlarının ayrıntılı teknik şartnamelerine ilişkin mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

Sera gazı emisyonları, yakıt tüketimi ve elektrik enerjisi tüketimi ve elektrik menzili ile ilgili ek çevre performansı şartları (Değişik başlık:RG-30/12/2016-29934)

MADDE 24 – (1) CO₂ (karbondioksit) emisyonları imalatçı tarafından uygulanabilir laboratuvar emisyon deneyi çevriminde belirlenir ve imalatçı tarafından Onay Kuruluşuna bildirilir. Yakıt tüketimi ve/veya elektrik enerjisi tüketimi ve elektrik menzili ya tip onayı emisyon laboratuvar deney sonuçlarına dayanarak hesaplanır ya da teknik servisin tanıklığında ölçülür ve Onay Kuruluşuna bildirilir.

(2) CO₂ ölçümü sonucu, hesaplanan ya da ölçülen yakıt tüketimi, elektrik enerjisi tüketimi ve elektrik menzili, 27 nci maddenin dördüncü fıkrasında bahsedilen uygulama mevzuatında

belirtildiği gibi tanıtım dosyasına dahil edilir ve ilgili bilgiler uygunluk belgesinde de belirtilir. Uygunluk belgesinde belirtmeye ilaveten, imalatçılar CO2 emisyonu, yakıt tüketimi, elektrik enerjisi tüketimi ve elektrik menzili verilerinin yeni bir araç satın alınırken, uygun gördükleri bir formatta aracın alıcısına da sunulmasını sağlamak zorundadır.

(3) 75 inci maddeye uygun olarak, CO2 emisyonu, yakıt tüketimi, elektrik enerjisi tüketimi ve elektrik menzili hesaplama ve ölçüm yöntemleriyle ilgili Tip VII deney işlemi şartlarına ilişkin mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AB Tip Onayı İşlemleri

AB tip onayı işlemleri

MADDE 25 – (1) Tam araç tip onayı başvurusunda bulunan bir imalatçı, aşağıdaki işlemlerden birini seçebilir. Ayrıca, beşinci fıkrada belirtilen araç kategorilerinin imalatçısı çok aşamalı tip onayını seçebilir. Sistemlerin, aksamaların ya da ayrı teknik ünitelerin tip onayı için sadece tek aşamalı tip onayı işlemi geçerlidir.

- a) Kademeli tip onayı.
- b) Tek aşamalı tip onayı.
- c) Karma tip onayı.

(2) Kademeli tip onayı, aracın parçalarını oluşturan sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin tüm AB tip onay belgelerinin kademeli alınmasını ve son olarak tam araç tip onayı aşamasına gelinmesini ifade eder.

(3) Tek aşamalı tip onayı, aracın tek bir işlemde bir bütün olarak onaylanmasını ifade eder.

(4) Karma tip onayı, tam araç onayının son aşamasında bir veya birden fazla sistem onayının alındığı ve bu sistemler için AB tip onay belgesi düzenlemenin gerekmediği bir kademeli tip onay işlemidir.

(5) Çok aşamalı tip onayı işleminde, bir veya birden fazla onay kuruluşu, tamamlanma aşamasına bağlı olarak, tamamlanmamış veya tamamlanmış bir aracın bu Yönetmelikteki ilgili idari hükümleri ve teknik şartları karşıladığını onaylar. Çok aşamalı tip onayı, aracın tamamlanma durumu dikkate alınarak, 27 nci maddede belirtilen tanıtım dosyasındaki özelliklere uyan ve Ek II'deki ilgili mevzuatta belirlenen teknik şartları karşılayan tamamlanmamış veya tamamlanmış araçlara verilir.

(6) Son tamamlanma aşamasına ait tip onayı ancak, onay kuruluşu son aşama tip onayı verilen aracın o tarihte tüm geçerli teknik şartları yerine getirdiğini doğruladıktan sonra verilir. Bu kapsamda, farklı bir araç kategorisi/alt kategorisi için olsa bile, çok aşamalı işlem dahilinde onay verilen tamamlanmamış bir aracın tip onayı kapsamına giren tüm şartlar için belge kontrolü yapılır. Birinci fıkrada bahsedilen çok aşamalı tip onayı, sadece L2e -U, L4e, L5e-B, L6e-BU ve L7e-CU alt kategorilerindeki araçlar için geçerlidir.

(7) Onay işlemi seçimi, onaylanmış araç tipinin, tam araç tip onayı verilmesi sırasında uyması gereken geçerli maddi şartlarını etkilemez.

(8) Tip onay işlemlerine ilişkin ayrıntılı düzenlemelerle ilgili olarak, 75 inci maddeye uygun olarak mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

Tip onay başvurusu

MADDE 26 – (1) İmalatçı, tip onay başvurusunu Onay Kuruluşuna yapar.

(2) Belirli bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite için sadece bir onay kuruluşuna tek bir başvuru yapılabilir.

(3) Onaylanacak her bir tip için ayrı başvuru yapılır.

Tanıtım dosyası

MADDE 27 – (1) Başvuru sahibi, Onay Kuruluşuna bir tanıtım dosyası sunar.

(2) Tanıtım dosyasında aşağıdaki hususlar bulunur.

- a) Tanıtım belgesi.
- b) Tüm veriler, çizimler, fotoğraflar ve diğer bilgiler.
- c) Araçlar için, 25 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca seçilen işlem/işlemler.
- ç) Başvuru işlemi çerçevesinde Onay Kuruluşu tarafından talep edilebilecek her türlü ek bilgi.

(3) Tanıtım dosyası, Teknik Servis ve Onay Kuruluşu tarafından kabul edilen basılı veya elektronik bir formatta sunulabilir.

(4) Uygulama mevzuatı aracılığıyla tanıtım belgesi ve tanıtım dosyası için şablonlar

belirlemek üzere ihtiyaç duyulması halinde uygulama mevzuatı, 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık tarafından düzenlenir.

Farklı işlemlerde yapılan tip onay başvurusunda sağlanması gereken bilgilere ilişkin spesifik şartlar

MADDE 28 – (1) Kademeli tip onay başvurusunda bulunulurken, 27 nci madde uyarınca hazırlanmış bir tanıtım dosyası ve Ek II'deki geçerli mevzuatın her biri uyarınca istenen tip onay belgelerinin tamamı sunulur. Bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tip onayı verilmesi durumunda, Ek II'deki geçerli mevzuat kapsamında, Onay Kuruluşu söz konusu onay verilene veya reddedilene kadar ilgili tanıtım dosyasına erişebilir.

(2) Tek aşamalı tip onayı başvurusunda bulunulurken, 27 nci maddede belirtilen ve söz konusu geçerli mevzuat ile ilgili olarak, bu Yönetmelik kapsamında kabul edilen uygulama mevzuatı uyarınca gerekli bilgileri içeren bir tanıtım dosyası sunulur.

(3) Karma tip onayının verileceği durumlarda, tanıtım dosyasının yanında, Ek II'deki geçerli mevzuatın her biri uyarınca istenen bir veya birden fazla tip onay belgesi sunulur. Tip onay belgesi sunulmuyorsa, söz konusu geçerli mevzuatla ilgili olarak bu Yönetmelik kapsamında kabul edilen uygulama mevzuatı uyarınca gerekli bilgiler sunulur.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkraların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, çok aşamalı tip onayında aşağıdaki bilgiler sunulur. Aşağıdaki (a) ve (b) bentlerinde belirtilen bilgiler, üçüncü fıkra gereğince sunulabilir.

a) İlk aşamada, tanıtım dosyasının ve AB tip onay belgelerinin temel aracın tamamlanma durumuyla ilgili olan kısımları,

b) İkinci ve sonraki aşamalarda, tanıtım dosyasının ve AB tip onay belgelerinin mevcut imalat aşamasıyla ilgili olan kısımları ve ayrıca, önceki imalat aşamasında araç için düzenlenen AB tip onay belgesinin kopyası ve imalatçının araçta yaptığı her türlü değişiklik ve eklemenin bütün ayrıntıları.

(5) Onay Kuruluşu gerekçeli talepte bulunarak, hangi deneylerin gerektiği hususunda bir karar alınabilmesini sağlamak ya da gerekli deneylerin yapılmasını kolaylaştırmak için, imalatçıdan ek bilgileri sağlamasını isteyebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

AB Tip Onayı İşlemlerinin Yürütülmesi

Genel hükümler

MADDE 29 – (1) Onay Kuruluşu AB tip onayını ancak, 33 üncü maddede belirtilen imalatın uygunluğu ve araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin ilgili şartları yerine getirdiğini doğruladıktan sonra verir.

(2) AB tip onayları 29 ila 33 üncü maddeler uyarınca verilir.

(3) Bakanlık, bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin gerekli şartlara uygun olduğunu, ancak ciddi bir güvenlik riski oluşturduğunu ya da çevreye veya kamu sağlığına ciddi şekilde zarar verebileceğini belirlerse, Onay Kuruluşu AB tip onayını vermeyi reddedebilir. Bu durumda, Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla AB ülkelerinin onay kuruluşlarına ve Komisyona kararının nedenlerini açıklayan ve bulgularının kanıtlarını sunan ayrıntılı bir dosya gönderir.

(4) AB tip onayı belgeleri, uygulama mevzuatı aracılığıyla belirlenen uyumlaştırılmış bir sisteme göre numaralandırılır. İhtiyaç duyulması halinde 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

(5) Onay Kuruluşu, AB tip onay belgesinin düzenlenmesini izleyen bir ay içinde, ortak bir güvenli elektronik iletişim sistemi aracılığıyla, onayladığı her bir araç tipi için AB ülkelerinin onay kuruluşlarına iletmek üzere AB araç tip onay belgesinin kopyasını ekleriyle birlikte Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona gönderir. Bu kopya, güvenli elektronik dosya formatında da olabilir.

(6) Onay Kuruluşu, araç tip onayı vermeyi reddettiği veya onayını geri çektiği durumlarda zaman geçirmeden, kararı nedenleriyle birlikte üye ülkelerin onay kuruluşlarına bildirmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirir.

(7) Onay Kuruluşu, üç aylık aralarla, bir önceki dönemde sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için verdiği, değiştirdiği, vermeyi reddettiği veya geri çektiği AB tip onaylarının listesini üye ülkelerin onay kuruluşlarına iletmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona gönderir.

(8) AB üyesi ülkelerin onay kuruluşları tarafından istenmesi halinde, herhangi bir AB tip onayı vermiş olan onay kuruluşu, bu isteği izleyen bir ay içinde, ortak bir güvenli elektronik

iletifim sistemi aracılığıyla, istekte bulunan ülke onay kuruluşuna ilgili AB tip onay belgesinin kopyasını ekleriyle birlikte gönderir. Bu kopya, güvenli elektronik dosya formatında da olabilir.

(9) Onay Kuruluşu, talebi halinde Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona da beş ila sekizinci fıkralarda belirtilen bilgileri sunar.

(10) Onay Kuruluşu, tanıtım dosyasından ve teknik servis veya onay kuruluşu tarafından görevlerinin ifası sırasında tanıtım dosyasına eklenen deney raporlarından ve tüm diğler belgelerden oluşan bir tanıtım paketi hazırlar. Tanıtım paketinde, tüm içeriğın listelendiğı bir fihrist yer alır. Bu fihrist, AB tip onay usulünde birbirini izleyen adımların kaydını, özellikle de revizyon ve güncellemelerin tarihlerini sunmak üzere, her belgedeki bütün sayfaları ve belgenin formatını açık bir biçimde gösterecek şekilde uygun biçimde numaralandırılır veya işaretlenir. Onay Kuruluşu, tanıtım paketindeki bilgileri ilgili onayın geçerliliğı sona erdikten sonra 10 yıl boyunca saklamak zorundadır.

AB tip onay belgesi ile ilgili özel hükümler

MADDE 30 – (1) AB tip onay belgesi, ek olarak aşağıdaki hususları içerir:

a) 29 uncu maddenin onuncu fıkrasında belirtilen tanıtım paketi.

b) (**Değışik:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer**) Test sonuç sayfası.

c) Firmadaki konumlarına dair beyanı ve uygunluk belgelerini imzalamaya yetkili olan kişinin/kişilerin adı/adları ve imza örneğı/örnekleri.

ç) Tam araç tip onayının verilmesi durumunda doldurulmuş bir uygunluk belgesi örneğı.

(2) AB tip onayı belgesi, uygulama mevzuatı aracılığıyla belirlenen şablona göre düzenlenir. İhtiyaç duyulması halinde 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

(3) Onay Kuruluşu, her araç tipi ile ilgili olarak;

a) Ekindeki deney sonuçları sayfası dahil, AB tip onay belgesinin tüm ilgili kısımlarını doldurur.

b) Tanıtım paketinin fihristini hazırlar.

c) Tamamlanan belgeyi ekleriyle birlikte en kısa sürede başvuru sahibine teslim eder.

ç) Uygulama mevzuatı aracılığıyla, (a) bendinde belirtilen deney sonuçları sayfası için bir şablon belirlemek üzere ihtiyaç duyulması halinde 69 uncu maddeye uygun olarak Bakanlık tarafından gerekli düzenleme yapılır.

(4) 40 ıncı madde uyarınca geçerliliğıne kısıtlama koyularak ya da bu Yönetmelikteki veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuattaki veya uygulama mevzuatındaki bazı hükümlerden muaf olarak bir AB tip onayı verilmesi durumunda, AB tip onay belgesinde bu kısıtlama veya muafiyetler açıkça belirtilir.

(5) İmalatçı karma tip onay işlemini seçmiş ise, Onay Kuruluşu, tanıtım paketini deney raporlarının referansları ile tamamlar. 32 nci maddenin birinci fıkrasında bahsedilen uygulama mevzuatıyla belirlenen bu deneyler için AB tip onay belgesi verilmez.

(6) İmalatçı tek aşamalı tip onayı işlemini seçmiş ise, Onay Kuruluşu, geçerli şart veya mevzuat listesini hazırlayarak bu listeyi AB tip onay belgesine ekler. Uygulama mevzuatı aracılığıyla bu liste için bir şablon belirlemek üzere ihtiyaç duyulması halinde 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

Sistem, aksam veya ayrı teknik üniteler ile ilgili özel hükümler

MADDE 31 – (1) AB tip onayı, tanıtım dosyasındaki hususlara uyan ve Ek II'deki ilgili mevzuatta belirlenen teknik şartları karşılayan sistemlere verilir.

(2) Aksam ve ayrı teknik üniteler için AB tip onayı, tanıtım dosyasındaki hususlara uyan ve Ek II'deki ilgili mevzuatta belirlenen teknik şartları karşılayan aksam ve ayrı teknik ünitelere verilir.

(3) Tamir, servis veya bakıma yönelik tasarlanmış olsun ya da olmasın, bir araç ile ilgili olarak sistem tip onayı kapsamında bulunan aksam ve ayrı teknik üniteler için, Ek II'deki ilgili mevzuatta belirtilmedikçe, ilave aksam veya ayrı teknik ünite onayı gerekmez.

(4) Bir aksam veya ayrı teknik ünite, sadece aracın diğler parçaları ile birlikte çalışarak işlevini yerine getiriyor veya belirli bir özelliğı sunuyor ise, bu nedenle şartlara uygunluğın doğrulanması ancak aksam veya ayrı teknik ünitenin diğler parçalar ile birlikte çalışırken mümkünse, söz konusu aksam veya ayrı teknik ünitenin AB tip onayının kapsamı bu doğrultuda kısıtlanır. Böyle durumlarda, AB tip onay belgesinde aksam veya ayrı teknik ünitenin kullanımıyla ilgili var olabilecek kısıtlamalar belirtilir ve monte edilmesi ile ilgili özel şartlara yer verilir. Bu aksam veya ayrı teknik ünite, araç imalatçısı tarafından takılıyorsa, geçerli kullanım

kısıtlamalarına veya monte edilme koşullarına uygunluk, araç tip onayı verilirken doğrulanır.

AB tip onayı için gereken deneyler

MADDE 32 – (1) Bu Yönetmelikte ve Ek II’de listelenen mevzuatta öngörülen teknik şartlara uygunluk, belirlenen teknik servisler tarafından gerçekleştirilen uygun deneyler aracılığıyla kanıtlanır. Deney işlemleri ve bu deneyleri gerçekleştirmek için kullanılması öngörülen spesifik donanım ve aletler, Ek II’de listelenen ilgili mevzuat içeriğinde tanımlanan şekilde olur. Deney raporunun formatı, uygulama mevzuatı aracılığıyla belirlenen genel şartlara uygun olur. İhtiyaç duyulması halinde 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık gerekli düzenlemeyi yapar.

(2) İmalatçı, gerekli deneylerin yapılması için Onay Kuruluşuna, Ek II’de listelenen ilgili mevzuat kapsamında belirtilen sayıda araç, aksam ve ayrı teknik ünite sağlar.

(3) Gerekli deneyler, onaylanacak tipi temsil eder nitelikteki araç, aksam ve ayrı teknik üniteler üzerinde gerçekleştirilir. Ancak imalatçı, Onay Kuruluşu ile mutabakat sağlayarak onay verilecek tipi temsil etmemekle birlikte, gerekli performans düzeyi açısından en olumsuz bir dizi özelliği kendinde barındıran bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteyi seçebilir. Bu seçim süreci sırasında karar vermeye yardımcı olması için sanal test yöntemlerinden yararlanılabilir.

(4) Onay Kuruluşunun kabulüne tabi olmak üzere, altıncı fıkra uyarınca kabul edilen mevzuatın içerdiği şartlar bakımından, imalatçının talebi üzerine birinci fıkroda belirlenen deney prosedürlerine alternatif olarak sanal test yöntemleri kullanılabilir.

(5) Sanal test yöntemleri, altıncı fıkra uyarınca kabul edilen mevzuatın içerdiği şartları sağlar.

(6) Sanal testlerle elde edilen sonuçların fiziksel testlerden elde edilenler kadar anlamlı olmasını sağlamak için, sanal testlerin tabi olacağı şartlar ve sanal testlerin yürütülmesi gereken koşullarla ilgili olarak, 75 inci maddeye uygun olarak mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir. Söz konusu mevzuat kabul edilirken, uygun görüldüğü şekilde, MARTOY’un Ek XVI’sında belirtilen şart ve prosedürler esas alınır.

İmalatın uygunluğu

MADDE 33 – (1) AB tip onayı veren Onay Kuruluşu, imal edilen araçların, sistemlerin, aksamaların ya da ayrı teknik ünitelerin onaylanan tipe uygun olarak imal edilmesini sağlamak için uygun düzenlemelerin yapılıp yapılmadığını kontrol etmek amacıyla, gerekirse AB ülkelerinin onay kuruluşlarıyla işbirliği yaparak gerekli tedbirleri alır.

(2) Tam araç tip onayı veren bir Onay Kuruluşu, imalatçı tarafından düzenlenen uygunluk belgelerinin 38 inci maddeye uygun olduğunu doğrulamak için gerekli tedbirleri alır. Bu amaç doğrultusunda Onay Kuruluşu, yeterli sayıda uygunluk belgesi örneğinin 38 inci maddeye uygun olduğunu ve imalatçının uygunluk belgelerindeki verilerin doğru olmasını sağlamak için yeterli düzenlemeler yaptığını doğrular.

(3) Tip onayı veren Onay Kuruluşu, bu onayla ilgili olarak, gerekirse AB ülkelerinin onay kuruluşları ile işbirliği yapmak suretiyle, birinci ve ikinci fıkralarda yer alan düzenlemelerin yeterliliğini sürdürdüğünü, dolayısıyla imal edilen araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin onaylanmış tipe uygun olmaya devam ettiğini ve uygunluk belgelerinin 38 inci maddeye uygunluğunu koruduğunu doğrulamak için gerekli önlemleri alır.

(4) Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin onaylanmış tipe uygun olduğunu doğrulamak için, tip onayını veren Onay Kuruluşu AB tip onayı için gereken kontrol ve deneylerden herhangi birini, imalat tesisleri de dahil olmak üzere imalatçı tesislerinden alınan numuneler üzerinde yapabilir.

(5) Tip onayı veren Onay Kuruluşu, imalatın devam etmesine rağmen, birinci ve ikinci fıkralarda yer alan düzenlemelerin uygulanmadığını, mutabakat sağlanan düzenlemelerden ve kontrol planlarından önemli ölçüde sapmalar olduğunu, düzenlemelerin uygulanmadığını veya yeterli görülmediğini tespit ederse, imalatın uygunluğuna yönelik prosedürün gereken şekilde uygulanmasını sağlayacak tedbirleri alır ya da tip onayını geri çeker.

(6) İmalatın uygunluğuna ilişkin ayrıntılı düzenlemelerle ilgili olarak, 75 inci maddeye uygun olarak mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

AB Tip Onaylarında Yapılan Değişiklikler

Genel hükümler

MADDE 34 – (1) İmalatçı, tanıtım paketindeki bilgilerde herhangi bir değişiklik olması halinde, gecikmeksizin AB tip onayını veren Onay Kuruluşuna bilgi vermek zorundadır. Bu Onay

Kuruluşu, 35 inci maddede belirtilen işlemlerden hangisinin uygulanacağına karar verir. Gerekliğinde, Onay Kuruluşu imalatçıyla konuyu istişare ederek, yeni bir AB tip onayının gerekli hale geldiğine karar verir.

(2) AB tip onay değişiklik başvurusu, sadece orijinal AB tip onayını veren onay kuruluşuna yapılır.

(3) Onay Kuruluşu, değişikliğin yapılması için, kontrol veya deneylerin tekrar edilmesi gerektiğine karar verirse, bu durumu imalatçıya bildirir. 35 inci maddede belirtilen işlemler sadece, Onay Kuruluşunun bu kontrol veya deneylere dayanarak AB tip onay şartlarının karşılanmaya devam edildiği sonucuna varması halinde uygulanır.

AB tip onaylarının revize edilmesi ve kapsam genişletilmesi

MADDE 35 – (1) Tanıtım paketindeki bilgiler değişmiş ve kontrol veya deneylerin tekrar edilmesi gerekmiyorsa, değişiklik revizyon olarak adlandırılır. Böyle durumlarda, Onay Kuruluşu tanıtım paketinin revize edilen sayfalarını gerekli şekilde düzenler, revize edilen her bir sayfayı yapılan değişikliğin niteliğini ve yeniden düzenleme tarihini açıkça görülecek şekilde belirtir. Yapılan değişikliklerin ayrıntılı açıklamasıyla birlikte tanıtım paketinin konsolide ve güncellenmiş bir versiyonunun bu şartı yerine getirdiği kabul edilir.

(2) Tanıtım paketindeki bilgiler değiştiğinde ve (a), (b) ve (c) bentlerindeki durumlardan biri olduğunda, değişiklik kapsam genişletme olarak adlandırılır ve (ç) bendinde belirtildiği üzere güncellenmiş AB tip onay belgesi düzenlenir.

a) Ek kontroller veya deneyler gerektiğinde,

b) Ekleri hariç olmak üzere AB tip onayı belgesindeki herhangi bir bilgi değiştiğinde,

c) Ek II'de listelenen herhangi bir mevzuat kapsamındaki yeni şartların, onaylanmış sistem, aksam veya ayrı teknik ünite için geçerli hale gelmesi durumunda,

ç) Kapsam genişletme yapılması halinde Onay Kuruluşu, kapsam genişletme numarasıyla gösterilen güncellenmiş AB tip onay belgesi düzenler. Bu numara daha önce art arda yapılmış genişletmelerin sayısına göre artırılır. Onay belgesinde genişletmenin nedeni ve yeniden düzenleme tarihi açıkça belirtilir.

(3) Değişiklik yapılmış sayfaların veya konsolide ve güncellenmiş bir versiyonun düzenlendiği her seferde, onay belgesine eklenen tanıtım paketindeki fihristte, en son kapsam genişletme veya revizyon tarihini ya da güncellenmiş versiyonun en son konsolidesinin tarihini gösterecek şekilde gereken değişiklik yapılır.

(4) İkinci fıkranın (c) bendinde yer alan yeni şartlar, teknik açıdan bir aracın tipiyle ilgili değilse ya da aracın ait olduğu kategori dışındaki kategorileri ilgilendiriyorsa, o aracın tip onayında değişiklik yapılmasına gerek yoktur.

Değişikliklerin uygulanması ve bildirilmesi

MADDE 36 – (1) Kapsam genişletme yapılması halinde, AB tip onay belgesinin ilgili tüm kısımları, belgenin ekleri ve tanıtım paketi fihristi güncellenir. Güncellenen belge ve ekleri zaman geçirmeden başvuru sahibine teslim edilir.

(2) Revizyon yapılması durumunda, uygun görüldüğü şekilde, tanıtım paketinin revize edilen fihristi de dahil olmak üzere revize edilen belgeler veya konsolide yapılan ve güncellenen versiyon, Onay Kuruluşu tarafından zaman geçirmeden başvuru sahibine teslim edilir.

(3) Onay Kuruluşu, AB tip onaylarında yapılan tüm değişiklikleri, 29 uncu maddede belirtilen işlemler doğrultusunda üye ülkelerin onay kuruluşlarına bildirmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirir.

YEDİNCİ BÖLÜM

AB Tip Onayının Geçerliliği

Geçerliliğin sona ermesi

MADDE 37 – (1) AB tip onayları belirsiz bir süre için verilir.

(2) Bir araç için verilen AB tip onayının geçerliliği, aşağıdaki durumların herhangi birinin ortaya çıkması halinde sona erer.

a) Aracın piyasada bulundurulması, tescili veya hizmete girmesi için, onaylı araç tipiyle ilgili yeni şartların zorunlu hale gelmesi ve bu doğrultuda tip onay güncellemesinin mümkün olmaması.

b) Tip onayı verilmiş aracın imalatının istenerek ve kesin olarak durdurulması.

c) 40 ıncı maddenin altıncı fıkrası doğrultusunda bir sınırlama nedeniyle onayın geçerliliğinin sona ermesi.

ç) Onayın; 33 üncü maddenin beşinci fıkrası, 49 uncu maddenin birinci fıkrası veya 52 nci

maddenin dördüncü fıkrası uyarınca geri çekilmiş olması.

(3) Bir tip içinde tek bir varyantın veya bir varyant içinde tek bir versiyonun geçersiz hale gelmesi durumunda, söz konusu aracın AB tip onayı, sadece bu varyant veya versiyon için geçerliliğini yitirir.

(4) Belirli bir araç tipinin imalatına kesin olarak son verildiğinde, imalatçı, bu araca AB tip onayı veren Onay Kuruluşunu bilgilendirmek zorundadır. Bu bildirimin alınmasını izleyen bir ay içinde, araca AB tip onayı veren Onay Kuruluşu da üye ülkelerin onay kuruluşlarına konu hakkında bilgilendirmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirir.

(5) Dördüncü fıkra hükümleri saklı kalmak şartıyla, bir aracın AB tip onayının geçersiz hale geleceği durumlarda, imalatçı AB tip onayını veren Onay Kuruluşunu bilgilendirmek zorundadır. AB tip onayını veren Onay Kuruluşu, uygun olan durumlarda 44 üncü maddenin uygulanabilmesi için zaman geçirmeden tüm ilgili bilgileri AB ülkelerinin onay kuruluşlarına iletmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona iletir. Bu iletimde özellikle, son üretilen aracın imalat tarihi ve araç tanıtım numarası belirtilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Uygunluk Belgesi ve İşaretleme

Uygunluk belgesi

MADDE 38 – (1) Araç tip onayı sahibi sıfatıyla imalatçı; tam, tamamlanmış veya tamamlanmamış bir onaylı araç tipine uygun olarak imal edilen her araçla birlikte basılı belge olarak hazırlanmış uygunluk belgesini verir. Bu belge, alıcıya araçla birlikte ücretsiz olarak verilir. Belgenin teslim edilmesi, bu yönde açık bir talep gelmesi ya da imalatçıya ek bilgi verilmesi gibi koşullara bağlı olamaz. Araç imalatçısı, aracın imalat tarihinden sonra 10 yıllık süre zarfında, araç sahibinin talebi üzerine uygunluk belgesinin suretini düzenlemek zorundadır. Bu iş için imalatçının alacağı ücret, belgenin düzenlenme maliyetini aşamaz. “Suret” ifadesi, bütün suret belgelerin ön yüzünde açıkça görülebilir şekilde olur.

(2) İmalatçı, uygulama mevzuatı aracılığıyla kabul edilen uygunluk belgesi şablonunu kullanmak zorundadır. Uygunluk belgesi, evrak sahtekârlığını ve taklitleri önleyecek şekilde tasarlanır. Bu amaçla, uygulama mevzuatında, uygunluk belgesi için kullanılan kâğıdın çeşitli güvenli baskı özellikleri ile korunması sağlanır. Bakanlık tarafından konuya ilişkin 73 üncü maddeye uygun olarak düzenleme yapılır.

(3) Uygunluk belgesi, Türkçe veya AB’nin resmi dillerinden birinde düzenlenir. Türkçe dışında bir dilde düzenlenmesi halinde, beraberinde Türkçe’ye çevirisi bulunur.

(4) Uygunluk belgesini imzalamaya yetkili kişi/kişiler, imalatçının organizasyonunda yer alır, aracın tasarımı ve imalatı veya imalatının uygunluğu bakımından imalatçının yasal sorumluluğunu tam olarak yerine getirmek üzere yönetim tarafından gereken şekilde yetkilendirilmiş olur.

(5) Uygunluk belgesinin bütün maddeleri eksiksiz bir şekilde doldurulur ve bu belge, aracın kullanımıyla bağlantılı olarak bu Yönetmelikte veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen herhangi bir mevzuatta yer alan sınırlamalar dışında herhangi bir sınırlama içeremez.

(6) Tamamlanmamış veya tamamlanmış bir araç için imalatçı sadece, mevcut onay aşamasında eklenmiş veya değiştirilmiş olan uygunluk belgesi maddelerini doldurur ve varsa, önceki aşamalarda teslim edilen bütün uygunluk belgelerini belgeye ekler.

(7) 40 ıncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca onaylanan araçlar için, uygunluk belgesinin başlığında, “İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların ve Dört Tekerlekli Motosikletlerin Tip Onayı ile Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmeliği (AB/168/2013)’nin 40 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca tip onayı verilmiş (geçici onay) tam/tamamlanmış araçlar için” ibaresi yer alır.

(8) 42 nci madde uyarınca tip onayı verilen araçlar için, ikinci fıkrada bahsedilen uygulama mevzuatında belirlenen uygunluk belgesinin başlığında, “Küçük seriler halinde tip onayı verilmiş tam/tamamlanmış araçlar için” ibaresi bulunur, bu ibarenin yanında imalat yılı belirtilir ve 1 (başlangıç) ile Ek III’teki çizelgede belirtilen sınır değer arasında kalan ve her imalat yılı bakımından o yıldaki imalat içerisinde söz konusu aracın konumunu gösteren bir sıra numarası verilir.

(9) Birinci fıkranın şartları saklı kalmak kaydıyla, imalatçı, uygunluk belgesini Türkiye’nin veya herhangi bir AB ülkesinin tescil kuruluşuna elektronik olarak gönderebilir.

Aksam veya ayrı teknik ünitelerin tip onay işareti ve araçlarla ilgili uygun işaretleme
taşıyan zorunlu levha

MADDE 39 – (1) Araç imalatçısı, onaylı tipe uygun şekilde üretilen her araca, üçüncü fıkra uyarınca kabul edilen ilgili uygulama mevzuatı gereğince uygun işaretlemeleri taşıyan bir zorunlu levha takar.

(2) Aksam veya ayrı teknik ünite bir sistemin parçası olsun ya da olmasın, aksam veya ayrı teknik ünite imalatçısı onaylı tipe uygun şekilde üretilen her aksam veya ayrı teknik üniteye, bu Yönetmelik veya ilgili BM/AEK Regülasyonu uyarınca kabul edilen ilgili uygulama mevzuatının şart koştuğu tip onay işaretini koyar. Tip onay işareti mecburi tutulmuyorsa, imalatçı asgari olarak, ticari unvanını veya ticari markasını, tip numarasını veya bir tanıtım numarasını koyar.

(3) Zorunlu levha ve AB tip onayı işareti uygulama mevzuatı aracılığıyla belirlenen şablona uygun olur. Bakanlık tarafından konuya ilişkin 73 üncü maddeye uygun olarak gerekli düzenleme yapılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Yeni Teknolojiler veya Yeni Kavramlar İçin Muafiyetler

Yeni teknolojiler veya yeni kavramlar için muafiyetler

MADDE 40 – (1) İmalatçı, Ek II'de liste halinde verilen bir veya birkaç mevzuat ile uyuşmayan yeni teknoloji veya kavramlar içeren bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite için AB tip onay başvurusunda bulunabilir.

(2) Onay Kuruluşu aşağıdaki koşulların hepsinin karşılandığı durumlarda, birinci fıkra da belirtilen AB tip onayını verir.

a) Söz konusu teknoloji veya kavramların; sistem, aksam veya ayrı teknik üniteyi Ek II'de listelenen bir veya birkaç mevzuat ile uyumsuz hale getirmesinin nedenleri başvuruda belirtiliyorsa,

b) Yeni teknolojinin güvenlik ve çevreyle ilgili sonuçları ve en azından muafiyet istenen şartların, öngördüğüne denk düzeyde güvenlik ve çevre korumasını sağlaması amacıyla alınan önlemler başvuruda açıklanıyorsa,

c) Bu fıkradaki (b) bendinde belirtilen koşulun karşılandığını kanıtlayan deneyler ve sonuçlarına ilişkin bir açıklama sunulmuş ise.

(3) Yeni teknoloji veya yeni kavramların muaf tutulduğu bir AB tip onayının verilmesi; Bakanlığın vereceği yetkiye tabidir. Bu yetki bir uygulama mevzuatı aracılığıyla verilir. İhtiyaç duyulması halinde 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık tarafından gerekli düzenleme yapılır.

(4) Herhangi bir onay kuruluşu, yetki verme kararı beklenirken de AB tip onayını verebilir; fakat bu onay, istenen muafiyetin kapsamına giren araç tipi bakımından geçicidir ve sadece verilen ülke sınırlarında geçerlidir. Onay Kuruluşu, ikinci fıkra da yer alan bilgileri içeren bir dosya aracılığıyla, söz konusu onay hakkında üye ülkelerin onay kuruluşlarını bilgilendirmek üzere Ekonomi Bakanlığı vasıtasıyla Komisyonu bilgilendirir. Onayın geçici niteliği ve ülkesel geçerlilik açısından sınırlılığı, tip onay belgesinin ve uygunluk belgesinin başlığından anlaşılır. Bu fıkra çerçevesinde tip onay belgesi ve uygunluk belgesi için uyumlaştırılmış şablonlar belirlemek üzere uygulama mevzuatı kabul edilebilir. İhtiyaç duyulması halinde 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık tarafından gerekli düzenleme yapılır.

(5) AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarınca verilen, dördüncü fıkra da bahsedilen geçici onayların ülkemiz sınırları içerisinde kabul edilmesi için Onay Kuruluşu olarak Bakanlık yazılı karar alabilir.

(6) Uygun durumlarda, üçüncü fıkra da belirtilen yetkide, yetkiyle ilgili herhangi bir kısıtlama olup olmadığı da belirtilir. Her durumda, tip onayının geçerlilik süresi en az 36 ay olur.

(7) Eğer yetki vermeyi reddetme yönünde karar alınırsa, dördüncü fıkra da belirtilen geçici tip onayının sahibi, red tarihinden altı ay sonra bu geçici onayın iptal edileceği konusunda Onay Kuruluşu tarafından bilgilendirilir. Ancak, geçerliliğini yitirmeden önce geçici onaya uygun olarak üretilen araçlar, geçici onayı kabul etmiş olan ülkelerde piyasaya arz edilebilir, tescil edilebilir veya hizmete girebilir.

Diğer mevzuatın ve uygulama mevzuatının sonradan uyarlanması

MADDE 41 – (1) 40 ıncı madde uyarınca bir muafiyet tanınmasına izin verildiği durumlarda, Bakanlık, ilgili mevzuatın veya uygulama mevzuatının teknolojik gelişmelere göre uyarlanması için, Komisyon tarafından yapılan işleme müteakip, gereken tedbirleri alır. 40 ıncı madde kapsamındaki muafiyet bir BM/AEK Regülasyonu ile ilgiliyse, Komisyonun 1958 Cenevre Antlaşmasındaki geçerli prosedür doğrultusunda ilgili BM/AEK Regülasyonunda değişiklik yapılmasını önerdiği gerekli değişiklikler BM/AEK'da yayımlandığında, 30/9/1996 tarihli ve

96/8657 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ülkemizin taraf olduğu BM/AEK Regülasyonundaki bu değişiklikler Türkiye’de de uygulanır.

(2) İlgili mevzuatta değişiklik yapılır yapılmaz, muafiyete izin veren kararda yer alan sınırlamalar kaldırılır. Mevzuat veya uygulama mevzuatı düzenlenmedi ise, 73 üncü maddeye uygun olarak düzenlenen uygulama mevzuatı ile tip onay kapsam genişletme yapılmasına izin verilebilir.

ONUNCU BÖLÜM

Küçük Seriler Halinde İmal Edilen Araçlar

Küçük serilerin ulusal tip onayı

MADDE 42 – (1) İmalatçı, Ek III’te belirtilen yıllık miktar sınırları dahilinde, bir araç tipinin küçük serileri için ulusal tip onayı başvurusunda bulunabilir. Herhangi bir yılda, onaylı tip araçların piyasada bulundurulması, tescil edilmesi veya hizmete girmesi bağlamında bu sınırlar geçerlidir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen araç tipi için Onay Kuruluşu, ilgili alternatif şartları düzenlemeleri şartıyla Ek II’de listelenen mevzuatın bir veya birkaçında yer alan temel şartların bir veya birkaçını uygulamayabilir. “Alternatif şartlar” Ek II’de listelenen ilgili mevzuatta öngörülen seviyenin büyük ölçüde denk uygulanabildiği bir fonksiyonel güvenlik, çevresel koruma ve çalışma güvenliği seviyesi sağlamayı amaçlayan idari hükümler ve teknik şartlar anlamındadır. Birinci fıkrada bahsedilen araç tipleri için Onay Kuruluşu, bu Yönetmeliğin veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen uygulama mevzuatının idari hükümlerinin bir veya birkaçını uygulamayabilir. Bir onay kuruluşu, bu fıkrada yer alan hükümleri ancak bunun için makul gerekçeleri varsa uygulamayabilir.

(3) Araçların bu madde kapsamındaki ulusal tip onaylarında, Ek II’de listelenen mevzuata uygun olarak tip onayı verilmiş sistem, aksam veya ayrı teknik üniteler kabul edilir.

(4) Bu madde uyarınca tip onayı verilen araçların tip onay belgesi, 30 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şablona uygun şekilde hazırlanır, ancak “AB araç tip onay belgesi” başlığını taşımaz ve ikinci fıkra uyarınca tanınan muafiyetlerin içeriği belirtilir. Tip onay belgeleri, 29 uncu maddenin dördüncü fıkrasında bahsedilen uyumlaştırılmış sistem doğrultusunda numaralandırılır.

(5) Tip onay belgesinde, ikinci fıkra uyarınca verilen muafiyetlerin niteliği belirtilir.

(6) Ulusal küçük seri tip onayı, onayı veren onay kuruluşunun bulunduğu ülke sınırlarında geçerlidir.

(7) Ancak, imalatçının talebi üzerine tip onay belgesinin ve eklerinin kopyası, taahhütlü posta veya elektronik posta yoluyla imalatçı tarafından belirlenen AB ülkelerinin onay kuruluşuna iletilmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona gönderilir.

(8) İmalatçı tarafından belirlenen ülkelerin onay kuruluşları, yedinci fıkrada belirtilen talebin alınmasını izleyen üç ay içinde, tip onayını kabul edip etmediklerine karar verir. Bu kuruluşlar kararlarını, ulusal küçük seri tip onayını vermiş olan onay kuruluşuna resmi olarak bildirir.

(9) Onay kuruluşları, araç onaylanırken esas alınan ulusal teknik şartların kendi şartlarına denk olmadığına kanaat getirmek için makul gerekçeleri bulunmadığı sürece, ulusal tip onayını kabul eder.

(10) Ulusal küçük seri tip onayı bulunan bir aracı başka bir ülkede piyasaya arz etmek veya tescil ettirmek isteyen bir başvuru sahibinin talebi üzerine, ulusal küçük seri tip onayını vermiş olan onay kuruluşu diğer ülkenin ulusal onay kuruluşuna tanıtım paketi de dahil, tip onayı belgesinin kopyasını gönderir. Bu durumda da sekizinci ve dokuzuncu fıkra hükümleri uygulanır.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Piyasada Bulundurma, Tescil veya Hizmete Girme

Araçların piyasada bulundurulması, tescili veya hizmete girmesi

MADDE 43 – (1) 46 ncı ve 47 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak şartıyla, AB tam araç tip onayının zorunlu olduğu veya imalatçının bu Yönetmelik uyarınca söz konusu tip onayını aldığı araçlar ancak, 38 inci madde uyarınca düzenlenmiş geçerli bir uygunluk belgesinin bulunması koşuluyla piyasada bulundurulabilir, tescil edilebilir veya hizmete girebilir. Bu araçlar tamamlanmamış ise, araçların piyasada bulundurulmasına veya hizmete girmesine izin verilir; fakat, bu araçların tesciline ve karayolunda kullanılmasına izin verilmeyebilir.

Seri sonu araçların piyasada bulundurulması, tescili veya hizmete girmesi

MADDE 44 – (1) Seri sonu sınırlarına, ikinci ve dördüncü fıkralarda belirtilen süre sınırına tabi olmak üzere; 37 nci madde uyarınca AB tip onayı geçersiz hale gelen bir araç tipiyle uyumlu olan araçlar piyasada bulundurulabilir, tescil edilebilir ve hizmete girebilir. **(Değişik cümle:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer)** Bu fıkra sadece, Türkiye veya AB sınırları içerisinde olan ve imalat tarihinde geçerli bir AB tip onayı bulunan, fakat bu AB tip onayı geçerliliğini yitirmeden önce tescil edilmemiş ve hizmete girmemiş olan araçlar için geçerlidir.

(2) Birinci fıkra, tam araçlar için AB tip onayının geçersiz hale geldiği tarihten itibaren 24 ay, tamamlanmış araçlar içinse bu tarihten itibaren 30 ay boyunca geçerlidir.

(3) Birinci fıkradan yararlanmak isteyen imalatçılar, AB veya Türkiye için geçerli olmak üzere, söz konusu aracın piyasada bulundurulacağı, tescil edileceği veya hizmete gireceği her bir ülkenin onay kuruluşuna talepte bulunur. Bu talepte, varsa, söz konusu araçların yeni gelen tip onay şartlarını yerine getirmesini engelleyen teknik veya ekonomik nedenler belirtilir. İlgili onay kuruluşu, talebi almasını izleyen üç ay içinde, kendi sınırlarında bu araçların tesciline izin verip vermeyeceğine ve izin verecekse kaç aracın tescil edilebileceğine karar verir.

(4) Seri sonu araçların sayısı, hangisi daha yüksekse, Türkiye veya her bir AB üyesi ülke başına olmak üzere 100 aracı ya da son iki yılda tescil edilen araç sayısının %10'unu geçemez.

(5) Bu prosedür kapsamında hizmete giren araçların uygunluk belgesinde aracın "seri sonu" olduğunu belirten özel bir ifade bulunur.

(6) Bakanlık, bu maddede belirlenen prosedür doğrultusunda piyasada bulundurulacak, tescil edilecek veya hizmete girecek olan araç sayısının etkin bir biçimde izlenmesini sağlar.

(7) Bu madde yalnızca, 37 nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen tip onayının geçerliliğinin sona ermesi nedeniyle imalata son verilmesi halinde geçerlidir.

Aksam ve ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulması veya hizmete girmesi

MADDE 45 – (1) Aksam veya ayrı teknik üniteler ancak, Ek II'de listelenen ilgili mevzuatın şartlarını sağlamaları ve 39 uncu madde uyarınca uygun şekilde işaretlenmeleri halinde piyasada bulundurulabilir veya hizmete girebilir.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında olmayan yeni araçlar için özel olarak üretilen veya tasarlanan aksam veya ayrı teknik üniteler için birinci fıkra geçerli değildir.

(3) Birinci fıkranın istisnası olarak, Bakanlık, 40 ıncı madde kapsamında bu Yönetmeliğin bir veya birkaç hükmünden muaf tutulmuş olan ya da söz konusu aksam veya ayrı teknik ünite ile ilgili olarak 42 nci madde uyarınca verilen onayların kapsamına giren araçlara monte edilmesi için tasarlanan aksam veya ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulmasına veya hizmete girmesine izin verebilir.

(4) Birinci fıkranın istisnası olarak ve bu Yönetmelikte ya da bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuatın birinde aksi belirtilmedikçe, Bakanlık, piyasada bulundurulduğunda veya hizmete girdiğinde, 23/12/2004 tarihli ve 25679 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (2002/24/AT) ya da bu Yönetmeliğe göre tip onayı alması gerekmeyen araçlara monte edilmek üzere tasarlanan aksam veya ayrı teknik ünitelerin piyasada bulundurulmasına veya hizmete girmesine izin verebilir.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Koruyucu Hükümler

Ulusal düzeyde ciddi bir risk teşkil eden araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerle ilgili işlemler

MADDE 46 – (1) Bakanlık, yaptığı piyasa gözetimi ve denetimi sonucunda bu Yönetmelik kapsamındaki bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin insanların sağlık ve güvenliği açısından ya da kamu çıkarlarının korunmasıyla ilgili diğer hususlar bakımından risk oluşturduğunu tespit ettiğinde vakit geçirmeden ilgili iktisadi işletmecilerden söz konusu araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitenin piyasadaki çekilmesini, ürünün güvenli hale getirilmesi için gerekli olan her türlü düzeltici tedbiri almasını, ürünün güvenli hale getirilememesi halinde ise bertaraf edilmesini ister ve gerek ürünün güvenli olmaması gerekse bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine uygun olmaması halinde 4703 sayılı Kanun ve Ürünlere İlişkin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri doğrultusunda uygun olan diğer önlemleri alır. Bakanlık, uygunsuz ve güvensiz olduğu tespit edilen ürünün tip onayını sağlayan Onay Kuruluşunun yurt dışında yerleşik bir kuruluş olması halinde bu kuruluşu da bilgilendirir.

(2) Bakanlık, uygunsuzluğun sadece kendi sınırları dahilinde olmadığına karar verirse, değerlendirme sonuçlarını ve iktisadi işletmecinin yapması gereken işlemi üye ülkelerin onay kuruluşlarına bildirmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirir.

(3) İktisadi işletmeci; piyasaya arz ettiği, tescil ettirdiği veya hizmete girmesinden sorumlu olduğu uygun olmayan bütün araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için her türlü uygun düzeltici tedbirin alınmasını sağlar.

(4) İktisadi işletmecinin, birinci fıkra kapsamında yeterli düzeltici tedbir almaması halinde, Bakanlık, uygun olmayan araç, sistem, aksam ve ayrı teknik ünitelerin ulusal pazarda piyasada bulundurulmasını, tescil edilmesini ya da hizmete girmesini yasaklamak veya kısıtlamak ya da bunların piyasadan çekilmesini veya geri çağırılmasını sağlamak için gereken tüm önlemleri alır.

(5) Bakanlık, Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyonu ve diğer AB ülkelerini dördüncü fıkra da belirtilen tedbirler hakkında vakit geçirmeden bilgilendirir. Sağlanan bilgiler, mevcut tüm ayrıntıları içerir; özellikle de uygun olmayan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tespiti için gereken veriler, bunların menşei, iddia edilen uygunsuzluğun niteliği ve söz konusu olan risk, alınan ulusal tedbirlerin niteliği ve süresi, ilgili iktisadi işletmecinin ileri sürdüğü düşünceler belirtilir. Bakanlık özellikle uygunsuzluğun;

a) Araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin insanların sağlık ve güvenliğini, çevrenin korunmasını veya kamu çıkarlarının korunmasıyla ilgili bu Yönetmeliğin kapsamına giren diğer hususlara ilişkin şartları karşılamamasından veya,

b) Ek II'de listelenen ilgili mevzuattaki eksikliklerin, birinden kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirtir.

(6) Bakanlık, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin uygunsuzluğuyla ilgili olarak ellerinde bulunan ek bilgileri, varsa alınan tedbirleri ve bildirilen ulusal tedbirle ilgili bir anlaşmazlık olması durumunda itirazlarını bir ay içinde üye ülkelerin onay kuruluşlarına bildirmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirir.

(7) Altıncı fıkra da belirlenen bilgilerin alınmasını izleyen bir ay içinde, bir ülkenin aldığı tedbire başka bir ülke veya Komisyon tarafından itiraz edilmesi halinde, söz konusu tedbir 47 nci madde uyarınca değerlendirilir.

(8) Bakanlık, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite ile ilgili olarak vakit geçirmeden, araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin piyasadan çekilmesi gibi uygun kısıtlayıcı tedbirlerin alınmasını sağlar.

Koruma prosedürü

MADDE 47 – (1) 46 ncı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkrasında belirtilen işlem sırasında alınan tedbire itiraz edilirse veya ulusal bir tedbirin mevzuata aykırı olduğuna karar verilirse Bakanlık veya Komisyon, vakit geçirmeden ülkelere ve ilgili iktisadi işletmeciye veya işletmecilere danışarak söz konusu ulusal tedbiri değerlendirir. Bu değerlendirmeye dayanarak, 73 üncü maddede yer alan prosedür doğrultusunda ulusal tedbirin haklı gerekçelerle alınmış olup olmadığına karar verilir. Karar, tüm ülkelere ve ilgili iktisadi işletmeciye veya işletmecilere bildirilir.

(2) Ulusal tedbirin haklı gerekçelerle alındığına karar verilirse; ülkeler, uygun olmayan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin kendi pazarlarında piyasadan çekilmesi için gereken tedbirleri alır ve bu konuda bilgilendirme yapar. Ulusal tedbirin haklı bir gerekçeyle alınmadığına karar verilirse, ilgili ülke birinci fıkra da belirtilen karar doğrultusunda tedbiri geri çeker veya değiştirir.

(3) Ulusal tedbirin haklı gerekçelere dayandığına ve bu Yönetmelikteki ya da bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuattaki veya uygulama mevzuatındaki eksikliklerden kaynaklandığına karar verilirse, Bakanlık, aşağıda belirtilen şekilde uygun tedbirleri alır.

a) Bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuat veya uygulama mevzuatı söz konusu ise Komisyonun bu konuda yaptığı değişikliklere müteakip ulusal mevzuatta gerekli değişiklikler yapılır,

b) BM/AEK Regülasyonları söz konusu ise, Komisyonun 1958 Cenevre Antlaşmasındaki geçerli prosedür doğrultusunda ilgili BM/AEK Regülasyonlarında yapılmasını önerdiği gerekli değişiklikler BM/AEK'da yayımlandığında, 96/8657 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ülkemizin taraf olduğu BM/AEK Regülasyonundaki bu değişiklikler Türkiye'de de uygulanır.

Ciddi bir risk teşkil eden uygun araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteler

MADDE 48 – (1) Bakanlık, 46 ncı maddenin birinci fıkrası kapsamında bir değerlendirme yaptıktan sonra, geçerli şartlara uymalarına veya uygun şekilde işaretlenmiş olmalarına rağmen araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin güvenlik açısından ciddi bir risk oluşturduğunu ya da çevreye veya kamu sağlığına ciddi zararlar verebileceğini tespit ederse, ilgili iktisadi işletmeciden; piyasaya arz edildikten, tescil edildikten veya hizmete girdikten sonra bu araç,

sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin söz konusu riski taşımadığından emin olmak, bu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteleri piyasadan çekmek ya da riskin niteliğiyle orantılı olan makul bir süre içinde geri çağırarak için gereken tüm tedbirleri almasını ister. Bakanlık, araç imalatçısı gereken tüm tedbirleri alana kadar bu araçların tesciline izin vermeyebilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen nitelikteki bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite için iktisadi işletmeci, piyasaya arz edilen, tescil edilen veya hizmete giren bu türden bütün araç, sistem, aksam ve ayrı teknik üniteler için düzeltici tedbirlerin alınmasını sağlar.

(3) Bakanlık mevcut tüm bilgileri, özellikle de ilgili araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tespiti için gereken verileri, araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin menşei ve tedarik zincirini, söz konusu olan riskin niteliğini ve alınan ulusal tedbirlerin niteliğini ve süresini bir ay içinde Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla AB ülkelerine bildirmek üzere Komisyona bildirir.

(4) AB tarafından birinci fıkrada belirtilen ulusal tedbirlerin haklı gerekçelerle alınmış olup olmadığının bildirilmesi halinde, Bakanlık tarafından gerekli değerlendirmeler yapılarak uygun tedbirler alınır.

(5) Bakanlıkça alınan tedbirler ilgili iktisadi işletmeci/işletmecilere ve Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla üye ülkelere bildirilmek üzere Komisyona bildirilir.

Onaylı tipe uygun olmayan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteler

MADDE 49 – (1) Uygunluk belgesi bulunan ya da onay işareti taşıyan yeni araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin onaylı tipe uygun olmadığı durumlarda, Bakanlık, imalattaki araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin onaylı tipe uygun hale getirilmesi için, tip onayının geri çekilmesi de dahil olmak üzere gerekli tedbirleri alır.

(2) Birinci fıkra çerçevesinde, AB tip onayı belgesindeki veya tanıtım paketindeki özelliklerden sapmalar, onaylı tipe uygunsuzluk olarak kabul edilir.

(3) Bakanlık, uygunluk belgesi bulunan ya da bir AB ülkesinde verilmiş bir onay işareti taşıyan yeni araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin onaylı tipe uygun olmadığını ortaya koyarsa, bu kuruluş AB tip onayını veren onay kuruluşundan, imalattaki araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin onaylı tipe uygunluğunun devam ettiğini doğrulamasını isteyebilir. Bu yönde bir talep alması üzerine, AB tip onayını veren onay kuruluşu, en geç talep tarihini izleyen üç ay içinde olmak üzere mümkün olan en kısa sürede gerekli işlemleri yerine getirir.

(4) Bakanlık aşağıdaki durumlarda, bir sistem, aksam, ayrı teknik ünite veya tamamlanmamış araç için AB tip onayı veren onay kuruluşundan, imalattaki araçların onaylı tipe uygun hale getirilmesi için gerekli tedbirleri almasını ister.

a) AB araç tip onayı için aracın uygunsuzluğu yalnızca bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin uygunsuzluğundan kaynaklanıyorsa.

b) Çok aşamalı tip onayı için, tamamlanmış bir aracın uygunsuzluğu yalnızca, bu tamamlanmamış aracın parçası olan bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin ya da tamamlanmamış aracın kendisinin uygunsuzluğundan kaynaklanıyorsa.

(5) Bu yönde bir talep alması üzerine ilgili onay kuruluşu, gerekirse talepte bulunan onay kuruluşuyla birlikte, en geç talep tarihini izleyen üç ay içinde olmak üzere mümkün olan en kısa sürede gerekli işlemleri yerine getirir.

(6) Uygunsuzluk tespit edilen durumlarda, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite ya da tamamlanmamış araç için AB tip onayı veren onay kuruluşu, birinci fıkrada belirtilen tedbirleri alır. Onay kuruluşları, herhangi bir AB tip onayının geri çekilmesi halinde bu durumu ve bunun nedenlerini bir ay içinde birbirlerine bildirir.

(7) AB tip onayını veren onay kuruluşu kendisine bildirilen uygunsuzluğa itiraz ederse, ilgili AB ülkeleri ile anlaşmazlık çözümlenmeye çalışılır. Komisyon bilgilendirilir ve gerekli durumlarda, anlaşma sağlanması amacıyla uygun toplantılar gerçekleştirilir.

Temel sistemlerin doğru çalışması açısından ciddi risk teşkil edebilecek parça veya donanımın piyasaya arz edilmesi ve hizmete girmesi

MADDE 50 – (1) Bir aracın güvenliği ya da çevresel performansı açısından temel nitelikteki sistemlerin doğru çalışması bakımından ciddi risk teşkil edebilecek parça veya donanım, 51 inci maddenin birinci ve dördüncü fıkraları uyarınca Bakanlık tarafından izin verilmedikçe piyasaya arz edilemez, tescil edilemez veya hizmete giremez ve yasaklanır.

(2) Birinci fıkranın eşit uygulanması için, mevcut bilgilere ve özellikle de aşağıdaki hususlarda ülkeler tarafından aktarılan bilgilere dayanarak söz konusu parça veya donanımların listesini hazırlamak üzere uygulama mevzuatı 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık tarafından düzenlenir.

a) Söz konusu parça veya donanımların takıldığı araçların güvenlik veya çevre performansı açısından var olan riskin ciddiyeti.

b) Bu madde kapsamında söz konusu parça veya donanımlar için olası bir izin şartı koymanın tüketiciler ve satış sonrası imalatçılar üzerindeki olası etkisi.

(3) Söz konusu onay birinci fıkra dışındaki hususlar ile ilgili olmadıkça; birinci fıkra, orijinal parça ve donanımlar veya Ek II'de listelenen mevzuattan herhangi biri doğrultusunda tip onayı verilen parça ve donanımlar için geçerli değildir. Birinci fıkra, özellikle kamuya açık karayollarında kullanılmamak üzere üretilmiş yarış araçları için imal edilmiş parça veya donanımlar için geçerli değildir. İkinci fıkroda bahsedilen bir uygulama mevzuatıyla oluşturulan listeye dahil edilen parça veya donanımlar, yarış ve karayolunda kullanılmak gibi ikili bir amaçla tasarlanmışsa, bu parça veya donanımlar, bu maddenin şartlarına uymadıkları sürece, karayollarında trafiğe çıkan araçlarda kullanılmak üzere halka satılamaz. Uygun olduğu durumlarda, bu fıkroda belirtilen parça veya donanımları tanımlamaya yönelik hükümler Bakanlık tarafından kabul edilebilir.

(4) Birinci fıkroda belirtilen parça ve donanımların karşılaması gereken şartlarla ilgili olarak, 75 inci maddeye uygun olarak mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir. Bu şartlar, Ek II'de listelenen mevzuata dayanabilir ya da parça veya donanımların uygun olan duruma göre, orijinal aracın ya da herhangi bir parçasının çevre ve güvenlik performansı ile karşılaştırılmasından oluşabilir. Her iki durumda da bu şartlar, söz konusu parça veya donanımların, aracın güvenliği veya çevresel performansı açısından temel nitelikteki sistemlerin çalışmasına zarar vermemesini sağlar.

Temel sistemlerin doğru çalışması açısından ciddi risk teşkil edebilecek parça veya donanımlar ve ilgili şartlar

MADDE 51 – (1) 50 nci maddenin birinci fıkrası kapsamında, parça veya donanım imalatçısı Onay Kuruluşuna başvuruda bulunarak, izin istenen parça veya donanımların 50 nci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan şartları karşıladığını belirten ve görevlendirilmiş teknik servis tarafından düzenlenen bir deney raporu sunar. İmalatçı, Onay Kuruluşuna her bir parça tipi için sadece bir başvuru yapabilir. Herhangi bir AB ülkesinin yetkili onay kuruluşu tarafından istenmesi halinde, izni vermiş olan Onay Kuruluşu, bu isteği izleyen bir ay içinde, ortak bir güvenli elektronik iletişim sistemi aracılığıyla, istekte bulunan ülkenin onay kuruluşuna istenen izin belgesinin kopyasını ekleriyle birlikte gönderir. Bu kopya, güvenli elektronik dosya formatında da olabilir.

(2) Başvuruda parça veya donanım imalatçısının bilgileri, parça veya donanımların tipi, tanıtım ve parça numaraları, araç imalatçısının adı, araç tipi ve varsa imalat yılı veya parça ya da donanımların takılacağı aracın tanıtılmasını sağlayan her türlü diğer bilgi yer alır. Onay Kuruluşu deney raporuna ve diğer bilgilere dayanarak söz konusu parça veya donanımların 50 nci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan şartları karşıladığına kanaat getirdiğinde, bu maddenin dördüncü fıkrasına tabi olmak üzere bu parça veya donanımların piyasaya arz edilmesine ve hizmete girmesine izin verir. Onay Kuruluşu vakit geçirmeden imalatçıya bir belge düzenler.

(3) İkinci fıkroda yer alan belge için bir şablon ve numaralandırma sistemi belirlemek üzere uygulama mevzuatı 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık tarafından düzenlenir.

(4) İmalatçı, izin belgesinin düzenlendiği koşulları etkileyen herhangi bir değişiklik olması halinde izni vermiş olan Onay Kuruluşunu vakit geçirmeden bilgilendirir. Onay Kuruluşu, iznin gözden geçirilmesinin veya yeniden düzenlenmesinin ya da ilave deneyler yapılmasının gereklik gerekmediğine karar verir. İmalatçı, parça veya donanımların izin belgesinin düzenlendiği koşullarda imal edilmesini ve imal edilmeye devam etmesini sağlamaktan sorumludur.

(5) Onay Kuruluşu, herhangi bir izin vermeden önce, imalatın uygunluğunun etkin bir biçimde kontrol edilmesini sağlayan yeterli düzenleme ve prosedürlerin varlığını doğrular. Onay Kuruluşu, iznin verildiği koşulların artık karşılanmadığını tespit ederse, imalatçıdan parça veya donanımların yeniden uygun hale getirilmesi için gerekli tedbirleri almasını ister ve gerekirse izni geri çeker.

(6) Onay Kuruluşu, kendisi ile AB ülkelerinin onay kuruluşları arasında ikinci fıkroda belirtilen izin ile ilgili yaşanan herhangi bir anlaşmazlığı Komisyona iletmek üzere Ekonomi Bakanlığına sunar. Bakanlık, Komisyonun kendisiyle de danışarak oluşturduğu ve sorunun çözümü için önerdiği tedbirleri dikkate alır.

(7) 50 nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan liste hazırlanana kadar Onay Kuruluşu, aracın güvenliği veya çevresel performansı açısından temel nitelikteki sistemlerin doğru

alışmasını etkileyebilecek parça ve donanımlarla ilgili olarak kendi ulusal hükümlerini kullanabilir.

Araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin geri ağırılması

MADDE 52 – (1) AB tam araç tip onayı almış olan bir imalatçı, bu Yönetmelik doğrultusunda onaylanmış olsun ya da olmasın, araca takılan bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin güvenlik, kamu sağlığı veya evre koruması açısından ciddi bir risk teşkil etmesi nedeniyle ya da tip onayı mevzuatı uyarınca özel şartlara tabi olmayan bir parçanın güvenlik, kamu sağlığı veya evre koruması açısından ciddi bir risk teşkil etmesi nedeniyle, piyasaya arz edilen, tescil edilen veya hizmete alma sorumluluğu imalatçıya ait olan araçları geri çağırmak zorunda kalırsa, bu imalatçı Bakanlığı derhal bilgilendirir.

(2) AB tip onayı almış olan bir sistem, aksam veya ayrı teknik ünite imalatçısı, bu Yönetmelik doğrultusunda onaylanmış olsun ya da olmasın, güvenlik, çalışma güvenliği, kamu sağlığı veya evre koruması açısından ciddi bir risk teşkil etmesi nedeniyle, piyasaya arz edilen veya hizmete alma sorumluluğu imalatçıya ait olan sistem, aksam veya ayrı teknik üniteleri geri çağırmak zorunda kalırsa, bu imalatçı Bakanlığı derhal bilgilendirir.

(3) İmalatçı birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen ciddi riski ortadan kaldırmak için Bakanlığa çeşitli uygun çözüm yolları önerir. Bakanlık, nerilen çözüm yollarını vakit geçirmeden ye ülkelerin onay kuruluşlarına bildirmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirir. Onay kuruluşları, çözüm yollarının ilgili ülkelerde etkin bir biçimde uygulanmasını sağlar.

(4) Bakanlık zm yollarının yetersiz olduğunu ya da yeterince hızlı uygulanmadığını düşünürse, AB tip onayını veren onay kuruluşunu vakit geçirmeden bilgilendirir. AB tip onayını veren onay kuruluşu bunun üzerine imalatçıyı bilgilendirir. İmalatçı etkili düzeltici tedbirler nerip uygulamadığı takdirde, AB tip onayını veren onay kuruluşu AB tip onayının geri çekilmesi de dahil olmak üzere gerekli tüm koruyucu tedbirleri alır. AB tip onayı geri çekilirse, onayın geri çekilmesini izleyen bir ay içinde Onay Kuruluşu taahhütlü posta veya dengi bir elektronik yöntem ile imalatçıyı, ye ülkelerin onay kuruluşlarını bilgilendirmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyonu bilgilendirir.

Kararların ve mevcut çözüm yollarının bildirilmesi

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca alınan tüm kararlarda ve AB tip onayının verilmemesine veya geri çekilmesine, tescilin reddine veya herhangi bir aracın piyasaya arz edilmesinin, tescilinin veya hizmete girmesinin yasaklanmasına ya da kısıtlanmasına ilişkin olan veya herhangi bir aracın piyasadan çekilmesini öngören tüm kararlarda kararın gerekçeleri ayrıntılı bir biçimde açıklanır.

(2) Bu türden kararlar tüm ilgili taraflara bildirilir. İlgili taraf aynı zamanda, yürürlükte olan mevzuata göre başvurabileceği çözüm yolları ve bu çözüm yollarına başvurabileceği süre sınırları hakkında bilgilendirilir.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uluslararası Mevzuat

AB tip onayı için gereken BM/AEK regülasyonları

MADDE 54 – (1) Bu Yönetmelikte veya bu Yönetmelik uyarınca düzenlenen mevzuatta listelenen ve ülkemizin kabul ettiği BM/AEK Regülasyonları veya bunlarda yapılan değişiklikler, bir aracın AB tip onayı şartlarının parçasıdır.

(2) Onay Kuruluşları, bu Yönetmelik veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuat doğrultusunda verilmiş, karşılık gelen onayların ve onay işaretlerinin yerine, birinci fıkrada bahsedilen BM/AEK Regülasyonları doğrultusunda verilen onayları ve uygun olan durumlarda ilgili onay işaretlerini kabul eder.

(3) AB araç tip onayı için bir BM/AEK Regülasyonunun ya da bu Regülasyonda yapılan bir değişikliğin uygun görülmesi durumunda, ilgili BM/AEK Regülasyonunun veya Regülasyon değişikliğinin zorunlu hale getirilmesi ve bu Yönetmelikte ya da bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuatta gerekli değişikliklerin yapılması için 75 inci maddeye uygun olarak düzenleme yapılır. Bu mevzuatta, BM/AEK Regülasyonunun veya eklerinin zorunlu uygulama tarihleri belirtilir ve uygun olan durumlarda geçiş hükümlerine yer verilir. BM/AEK Reglasyonlarının zorunlu uygulanmasına ilişkin ayrı mevzuat Komisyon tarafından yayımlanmasına müteakip Bakanlık tarafından i mevzuata der edilir.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Bilgilerin Sağlanması

Kullanıcılar için bilgiler

MADDE 55 – (1) İmalatçı, bu Yönetmelikte veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuatta veya uygulama mevzuatında yer alan hususlarla ilgili olarak, Onay Kuruluşu tarafından onaylanan hususlardan farklı teknik bilgiler veremez.

(2) Bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen bir mevzuatta veya uygulama mevzuatında bu yönde bir hüküm varsa, imalatçı, bir araç, aksam veya ayrı teknik ünite için gereken bütün bilgileri ve bunların kullanımına ilişkin özel şart veya sınırlamaları açıklayan talimatları kullanıcılara sunmak zorundadır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen bilgiler Türkçe olur. Söz konusu bilgiler, Onay Kuruluşunun kabulü üzerine kullanım kılavuzunda verilir.

Aksam veya ayrı teknik ünite imalatçıları için bilgiler

MADDE 56 – (1) Araç imalatçısı uygun durumlarda, bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuatta veya uygulama mevzuatında belirlenen çizimler de dahil olmak üzere, aksam veya ayrı teknik ünitelerin AB tip onayı için veya 50 nci madde kapsamında bir izin almak için gereken tüm bilgileri aksam veya ayrı teknik ünite imalatçılarının kullanımına sunar. Araç imalatçısı, fikri mülkiyet haklarına ilişkin bilgiler de dahil olmak üzere, kamuoyuna açık olmayan bilgilerin gizliliğini korumak için aksam veya ayrı teknik ünite imalatçılarına bağlayıcı bir sözleşme imzalama şartı getirebilir.

(2) Aksam veya ayrı teknik ünite imalatçısı, 31 inci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca kullanım kısıtlamaları, özel montaj koşulları veya bunların ikisini birden kapsayan bir AB tip onay belgesinin sahibi olarak, aksam veya ayrı teknik üniteler ile ilgili tüm ayrıntılı bilgiyi araç imalatçısına sağlar. Bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen bir mevzuatta bu yönde bir hüküm varsa, aksam veya ayrı teknik ünite imalatçısı, imal ettiği aksam veya ayrı teknik ünitelerle birlikte kullanım kısıtlamaları, montaj koşulları veya bunların her ikisi ile ilgili talimatları temin eder.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim

İmalatçıların yükümlülükleri

MADDE 57 – (1) İmalatçılar, hızlı olarak kolay erişilebilir ve standart bir format kullanılan web siteleri aracılığıyla bağımsız operatörler için araç tamir ve bakım bilgilerine sınırsız erişim sağlarlar. Özellikle de, bu erişim, yetkili bayi ve tamircilere sağlanan bilgilerle ve tanınan erişim hakkıyla kıyaslandığında ayrımcılık içermeyen bir şekilde verilir. Bu yükümlülük, küçük seri olarak onaylanan araçlar için geçerli değildir.

(2) Bakanlık, ortak bir standart benimseyinceye kadar, birinci fıkrada belirtilen bilgiler, bağımsız operatörler tarafından makul bir çabayla işlenebilecek, tutarlı bir şekilde sunulur. İmalatçılar, ayrıca, eğitim malzemelerini de bağımsız operatörlerin ve yetkili bayi ve tamircilerin kullanımına sunarlar.

(3) Birinci fıkrada belirtilen bilgiler, asgari olarak aşağıdaki hususları içerir:

- a) Anlaşılır bir araç tanıtım numarası.
- b) Servis ve bakım kayıtlarını ve servis planlarını içeren tamir kitapları.
- c) Teknik kılavuzlar ve teknik servis bültenleri.
- ç) Ölçümlere ilişkin asgari ve azami teorik değerler gibi bilgiler olacak şekilde; aksam ve arıza teşhis bilgileri.
- d) Kablo tesisat şemaları.
- e) İmalatçının özel kodları da dahil olmak üzere arıza teşhis sorun kodları.
- f) Araç tipi için geçerli yazılım, tanıtım ve kalibrasyon doğrulama numaraları.
- g) Şahsi aletler ve donanımlara ilişkin olan ve bunlar vasıtasıyla sağlanan bilgiler.
- ğ) Veri kayıt bilgileri ve iki yönlü izleme ve deney verileri.
- h) İş birimleri.

(4) Herhangi bir araç imalatçısının dağıtım sistemi içindeki yetkili bayileri veya tamircileri, araç imalatçısının dağıtım sistemine mensup olmayan başka araçlar için tamir veya bakım hizmetlerini sağladıkları ölçüde bu Yönetmeliğin amaçları bakımından bağımsız operatörler olarak kabul edilir.

(5) Bilgi sisteminin bakımı nedeniyle zorunlu olmadıkça, araç tamir ve bakım bilgileri her zaman kullanıma açık olur.

(6) OBD uyumlu değiştirme veya servis parçalarının, arıza teşhis cihazlarının ve deney donanımının imalatı ve servisi için, imalatçılar tüm ilgili OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerini ayrımcılık yapmadan her türlü ilgili aksam, arıza teşhis cihazı veya deney donanım imalatçısına

veya tamircisine vermek zorundadır.

(7) Alternatif yakıtla çalışan araçlara yönelik otomotiv donanımlarının tasarımı ve imalatı için, imalatçılar tüm ilgili alternatif yakıtla çalışan araç imalatçılarına, montajcılarına veya tamircilerine ayrımcı olmayan bir şekilde ilgili OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerini sağlamak zorundadır.

(8) İmalatçı, AB tip onayı başvurusunda bulunurken, Onay Kuruluşuna bu maddede belirtilen bilgiler bakımından bu Yönetmeliğe uygunluğu göstermek zorundadır. AB tip onayı başvurusu yapıldığında, bu bilgiler mevcut değilse ya da bu Yönetmeliğe veya bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuat ve uygulama mevzuatına uygun değilse, imalatçı tip onay tarihinden itibaren altı ay içinde söz konusu bilgileri sağlar. Onay Kuruluşuna sunulacak uygunluk kanıtını oluşturan araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim belgesi için şablon belirlemek üzere bir uygulama mevzuatı 73 üncü maddeye uygun olarak Bakanlık tarafından düzenlenir.

(9) Bu uygunluk kanıtının sekizinci fıkrada belirtilen süre içinde temin edilmemesi halinde, Onay Kuruluşu uygunluğun sağlanması için gerekli adımları atar.

(10) İmalatçı, araç tamir ve bakım bilgilerinde daha sonra yaptığı değişiklikleri ve ilaveleri, bu değişiklik ve ilaveler yetkili tamircilere sağlandığı anda internet sitelerinde kullanıma sunmak zorundadır.

(11) Herhangi bir araca ilişkin tamir ve bakım kayıtlarının araç imalatçısının merkezi veri tabanında veya imalatçı adına tutulduğu durumlarda, bağımsız tamirciler gerçekleştirmiş oldukları tamir ve bakımlara ilişkin bilgileri girebilmek için söz konusu kayıtlara ücretsiz olarak erişebilir.

(12) Tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili şartların, özellikle de araç tamir ve bakım bilgilerinin sağlanma yöntemine ilişkin teknik şartların ayrıntılarını belirlemek için, 75 inci maddeye uygun olarak mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

Birden fazla tip onayı sahibine ilişkin yükümlülükler

MADDE 58 – (1) Kademeli tip onayı veya çok aşamalı tip onayı verileceği durumlarda, ilgili tip onayından sorumlu imalatçı aynı zamanda söz konusu sistem, aksam veya ayrı teknik ünite ya da söz konusu aşama ile ilgili tamir bilgilerini hem son imalatçıya hem de bağımsız operatörlere bildirmek zorundadır.

(2) Son imalatçı tam araç ile ilgili bilgileri bağımsız operatörlere vermek ile sorumludur.

Araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ücretleri

MADDE 59 – (1) İmalatçılar, bu Yönetmelik kapsamındaki araç tamir ve bakım bilgilerine erişim için makul ve orantılı ücretler isteyebilirler. Bağımsız operatörün herhangi bir bilgiyi hangi oranda kullandığı dikkate alınmaksızın, bu bilgilere erişimi caydıracak, makul veya orantılı olmayan bir ücret istenmez.

(2) İmalatçılar, araç tamir ve bakım bilgilerini gün, ay ve yıl bazında kullanıma sunar ve bu bilgilere erişim ücretleri, erişim hakkının tanındığı zaman dilimlerine göre farklılık gösterir.

Araç bilgilerine erişim alt komitesi

MADDE 60 – (1) 27/12/2009 tarihli ve 27445 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2009/22)’in uygulanması çerçevesinde, Motorlu Araçlar Teknik Komitesi (MARTEK) bünyesinde oluşturulan Araç Bilgilerine Erişim Alt Komitesinin faaliyetlerinin uygulama kapsamı, bu Yönetmelik kapsamındaki araçları da içerecek şekilde genişletilir. Bu alt komite, araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerinin kasıtlı veya kasıtsız kötüye kullanım kanıtlarına dayanarak, bilgilerin kötüye kullanımını engellemek için yapılabilecek işlemleri Bakanlığa önerir.

ON ALTINCI BÖLÜM

Teknik Servislerin Görevlendirilmesi ve Bildirilmesi

Teknik servislerle ilgili şartlar

MADDE 61 – (1) Onay Kuruluşu, 63 üncü madde uyarınca bir teknik servisi görevlendirmeden önce söz konusu teknik servisin bu maddenin iki ila dokuzuncu fıkralarındaki şartları yerine getirdiğinden emin olur.

(2) 64 üncü maddenin birinci fıkrası saklı kalmak şartıyla, teknik servisler Türkiye’nin ulusal mevzuatına tabi olarak kurulur ve tüzel kişiliği haizdir.

(3) Teknik servisler, değerlendirdikleri araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin

tasarım, imalat, tedarik veya bakım sürecinden bağımsız üçüncü taraflar olur. Değerlendirdiği, deney yaptığı veya muayene ettiği araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin tasarımı, imalat, tedarik, montaj, kullanım veya bakımında görev alan bir ticaret birliğine ya da meslek federasyonuna mensup kuruluşların, bağımsızlıklarını ve herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını kanıtlamaları halinde bu fıkranın ilk cümlesinde belirtilen şartları yerine getirdiği kabul edilir.

(4) Teknik servis, teknik servisin üst düzey yönetimi ve 63 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirildikleri kategorilerdeki faaliyetleri yerine getirmekten sorumlu olan personeli; değerlendirdikleri araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin tasarımcısı, imalatçısı, tedarikçisi veya bakım sorumlusu olamaz ya da bu faaliyetlerde bulunan tarafları temsil edemez. Bu şart, üçüncü fıkra bahsedilen ve teknik servisin çalışması için gerekli olan değerlendirilmiş araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin kullanımını ya da bu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin kişisel amaçlarla kullanımını engellemez. Teknik servisler, bağlı ortaklıklarının veya alt yüklenicilerinin faaliyetlerinin görevlendirilmiş olduğu faaliyet kategorilerinin gizliliğini, nesnelliğini ve tarafsızlığını etkilememesini sağlamak zorundadır.

(5) Teknik servis ve personeli, servisin görevlendirildiği faaliyet kategorilerini en yüksek düzeyde mesleki etik anlayışıyla ve ilgili alanın gerektirdiği teknik yetkinlikle yerine getirmek zorundadır. Teknik servis ve personeli başta mali olmak üzere, kararlarını veya değerlendirme sonuçlarını etkileyebilecek, özellikle de bu faaliyetlerin sonuçlarıyla ilişkili çıkarları olan kişi veya gruplardan kaynaklanan her türlü baskı ve zorlamanın dışında kalır.

(6) Teknik servis, aşağıdaki hususlarda sahip olduklarını Onay Kuruluşuna kanıtlayarak, 63 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirildiği tüm faaliyet kategorilerini yerine getirebilir:

a) Uygun becerilerin, spesifik teknik bilginin ve mesleki eğitimin yanı sıra görevi yerine getirmesi için yeterli ve uygun deneyime sahip olan personel.

b) Görevlendirilmek istediği faaliyet kategorileriyle ilgili olan prosedürleri, bu prosedürleri şeffaf ve tekrarlanabilir kılan tanımları.

c) Görevlendirilmek istediği faaliyet kategorilerinin yerine getirilmesine ilişkin, söz konusu araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteye teknolojinin karmaşıklık derecesini, imalat sürecinin ağırlığını ve seriliğini dikkate alan prosedürler.

ç) Görevlendirilmek istediği faaliyet kategorileriyle bağlantılı görevleri uygun şekilde yerine getirmek için gereken araçlara, tüm gerekli donanımlara ve tesislere erişim. Teknik servis ayrıca, 65 inci madde uyarınca kabul edilen mevzuatta belirlenen ve görevlendirildiği faaliyet kategorileri açısından ilgili olan standartlara uyduğunu kendisini görevlendiren Onay Kuruluşuna kanıtlar.

(7) Teknik servisler, üst yönetimleri ve değerlendirme personeli tarafsızlığını garanti eder. Teknik servisler, üst yönetimleri ve değerlendirme personeli görevlendirildikleri faaliyet kategorileriyle ilgili olarak değerlendirmelerinin bağımsızlığını veya etik tutumlarını tehlikeye atabilecek hiçbir faaliyette bulunamaz.

(8) Ulusal mevzuat uyarınca sorumluluk Onay Kuruluşu tarafından üstlenilmediği ya da Onay Kuruluşu uygunluk değerlendirmesinden doğrudan sorumlu olmadığı takdirde, teknik servisler faaliyetleriyle ilgili bir mali sorumluluk sigortası yaptırır.

(9) Teknik servis personeli, bu Yönetmelik veya onu yürürlüğe koyan ulusal mevzuatın herhangi bir hükmü kapsamındaki görevlerini yerine getirirken edindikleri tüm bilgileri, teknik servisi görevlendiren Onay Kuruluşu ile ilgili durumlar veya ulusal mevzuat uyarınca gereken haller dışında, mesleki gizlilik ilkesiyle korumak zorunda olup; özel mülkiyet hakları korunur.

Teknik servislerin bağlı ortaklıkları ve alt sözleşme faaliyetleri

MADDE 62 – (1) Teknik servisler, Onay Kuruluşunun onayını almak şartıyla, 63 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirildikleri faaliyetlerin bir kısmını alt yüklenicilere veya bağlı ortaklıklarından birine yaptırabilir.

(2) Bir teknik servis görevlendirildiği faaliyet kategorileriyle bağlantılı belirli görevler için bir alt yükleniciden veya bağlı ortaklıktan yararlanırsa, bu alt yüklenici veya bağlı ortaklığın 61 inci maddede belirtilen şartları yerine getirmesini sağlar ve Onay Kuruluşunu konu hakkında bilgilendirir.

(3) Teknik servisler, nerede kurulu olursa olsunlar, alt yüklenicilerinin ve bağlı ortaklıklarının yerine getirdiği görevlerden tamamen sorumludur.

(4) Teknik servisler, alt yüklenici veya bağlı ortaklığın vasıflarının ve gerçekleştirdikleri görevlerin değerlendirilmesine ilişkin belgeleri, Onay Kuruluşunun incelemesine hazır bulundurmak zorundadır.

Teknik servislerin görevlendirilmesi

MADDE 63 – (1) Teknik servisler, uzmanlık alanlarına bağlı olarak aşağıdaki faaliyet kategorilerinden bir veya birkaç kategorinin kapsamında görevlendirilir.

a) A kategorisi: Bu Yönetmelikte ve Ek II’de listelenen mevzuatta yer alan deneyleri kendi tesislerinde yapan teknik servisler,

b) B kategorisi: Bu Yönetmelikte ve Ek II’de listelenen mevzuatta yer alan ve imalatçının ya da üçüncü bir tarafın tesislerinde yapılan deneylere nezaret eden teknik servisler,

c) C kategorisi: İmalatın uygunluğunu kontrol etmek için imalatçının prosedürlerini düzenli olarak değerlendirip izleyen teknik servisler,

ç) D kategorisi: İmalatın uygunluğunun gözetilmesi için deney veya denetimlere nezaret eden ya da bu deney ve denetimleri gerçekleştiren teknik servisler.

(2) Onay Kuruluşu, birinci fıkrada belirtilen faaliyetlerden biri veya birden fazlası için teknik servis olarak görevlendirilebilir.

(3) 64 üncü madde uyarınca görevlendirilenler dışında, AB üyesi ülkeler dışındaki ülkelerde yerleşik teknik servisler 67 nci madde çerçevesinde görevlendirilebilir; ancak teknik servisin bu şekilde kabulü için Türkiye ve AB ile anlaşması bulunan söz konusu üçüncü ülke arasında bunu öngören bir ikili anlaşma olur. Bu şart, 61 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca ulusal mevzuata tabi olarak kurulan bir teknik servisin yurtdışında bağlı ortaklıklar kurmasını engellemez, ancak bu bağlı ortaklıkların görevlendirilmiş teknik servisin doğrudan yönetim ve kontrolü altında olması gerekir.

İmalatçının kurum içi görevlendirilmiş teknik servisleri

MADDE 64 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuatta imalatçının kendi deneyine izin verilen teknik şartlar bakımından yalnızca A kategorisindeki faaliyetler için, bir imalatçının kurum içi görevlendirilmiş teknik servisi görevlendirilebilir. Bu teknik servis işletmenin ayrı ve bağımsız bir parçasını oluşturur ve değerlendirdiği araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin tasarım, imalat, tedarik veya bakım sürecinde yer alamaz.

(2) Kurum içi görevlendirilmiş teknik servis, aşağıdaki şartları karşılar:

a) Onay Kuruluşu tarafından görevlendirilmenin yanı sıra, 16/12/2011 tarihli ve 2011/2621 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin yedinci fıkrasına göre ve 65 inci maddede bahsedilen standartlar ve prosedür doğrultusunda onaylanır.

b) Kurum içi görevlendirilmiş teknik servisin ve personelinin organizasyonu açıkça tanımlanır, teknik servisin parçası olduğu kuruluş içindeki raporlama yöntemleri tarafsız olmalarını sağlar ve bu tarafsızlığı ilgili ulusal akreditasyon kuruluşuna kanıtlar.

c) Kurum içi görevlendirilmiş teknik servis veya personeli, görevlendirildikleri faaliyet kategorileriyle ilgili olarak değerlendirmelerinin bağımsızlığını veya etik tutumlarını tehlikeye atabilecek hiçbir faaliyette bulunamaz.

ç) Kurum içi görevlendirilmiş teknik servis, yalnızca parçası olduğu işletmeye hizmet verebilir.

(3) Kurum içi görevlendirilmiş teknik servisin 67 nci madde çerçevesinde Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilmesi gerekmez. Ancak, akreditasyonu ile ilgili bilgi, parçası olduğu işletme veya ulusal akreditasyon kuruluşu tarafından teknik servisi görevlendiren onay kuruluşunun talebi üzerine, ilgili onay kuruluşuna iletilmek üzere Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilir.

Teknik servislerin performans standartlarına ve değerlendirilmesine yönelik işlemler

MADDE 65 – (1) Teknik servislerin Türkiye veya üye ülkelerde aynı yüksek performans standartlarını karşılaması için, teknik servislerin uyması gereken standartlar ile 66 ncı madde uyarınca değerlendirilmesine yönelik prosedür ve 64 üncü madde uyarınca akreditasyonu ile ilgili olarak, 75 inci maddeye uygun olarak mevzuatı oluşturmak ve kabul etmek üzere Bakanlık yetkilidir.

Teknik servis faaliyetlerinin değerlendirilmesi

MADDE 66 – (1) Görevlendirme yapan Onay Kuruluşu, teknik servis olmak isteyen kurum/kuruluşun bu Yönetmelikteki ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuattaki şartlara uygunluk açısından değerlendirildiğini gösteren bir değerlendirme raporu düzenler. Bu

raporda, bir akreditasyon kuruluğu tarafından verilen akreditasyon belgesi de bulunabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen raporun dayandığı değerlendirme, 65 inci madde uyarınca kabul edilen mevzuatta belirtilen hükümler doğrultusunda yapılır. Değerlendirme raporu en az üç yıldı bir gözden geçirilir.

(3) Değerlendirme raporu talep  zerine Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona iletilir. Bu tür durumlarda ve değerlendirme bir ulusal akreditasyon kuruluğu tarafından düzenlenen ve teknik servisin bu Yönetmelikteki şartları karşıladığını onaylayan bir akreditasyon belgesine dayanmadığında, Onay Kuruluğu teknik servisin yetkinliğini gösteren, teknik servisin Onay Kuruluğu tarafından periyodik olarak izlenmesine yönelik düzenlemelerin bulunduğunu belirten ve teknik servisin bu Yönetmelikteki ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuattaki şartları yerine getirdiğini doğrulayan belgelere sahip olur. 63 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca teknik servis olarak görevlendirilmek isteyen onay kuruluğu, değerlendirilen faaliyetten bağımsız olan denetçiler tarafından yapılacak bir değerlendirmeye uygun olduğunu belgeler. Bu denetçiler, değerlendirilen faaliyeti yürüten personelden ayrı yönetilmeleri şartıyla aynı organizasyona mensup olabilir.

(4) Kurum içi görevlendirilmiş teknik servis, bu maddenin ilgili hükümlerini yerine getirir.

Bildirim işlemleri

MADDE 67 – (1) Görevlendirilen her teknik servisin adı, elektronik adres dahil adresi, sorumluları ve faaliyet kategorileri, ayrıca daha sonra bu görevlendirmelerde yapılan değişiklikler, Onay Kuruluğu tarafından Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilir. Bildirimde teknik servislerin Ek II’de listelenen konulardan hangileri için görevlendirildiği belirtilir.

(2) Bir teknik servis tip onayına ilişkin amaçlar bakımından, birinci fıkra uyarınca önceden Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilmiş olması koşuluyla, Onay Kuruluğu adına 63  nc  maddenin birinci fıkrasında yer alan faaliyetleri gerçekleştirebilir.

(3) 63 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca yürüteceği faaliyet kategorisine/ kategorilerine bakılmaksızın, aynı teknik servis birden fazla onay kuruluğu tarafından görevlendirilebilir ve bu onay kuruluşlarının tamamı tarafından bildirilebilir.

(4) Daha sonra görevlendirmede yapılan ilgili herhangi değişiklik Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirilir.

(5) 63 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alanlar dışında bir faaliyet yürüten belirli bir kuruluş veya yetkili kurumun Ek II’de listelenen bir mevzuat kapsamında görevlendirilmesi gerekirse, bildirim bu madde doğrultusunda yapılır.

(6) Bu madde doğrultusunda bildirilen teknik servislerin listesini ve ayrıntılı bilgilerini Komisyon kendi internet sitesinde yayımlar.

Görevlendirmelerde yapılan değişiklikler

MADDE 68 – (1) Onay Kuruluğu, görevlendirilen bir teknik servisin bu Yönetmelikteki şartları artık karşılamadığını veya yükümlülüklerini yerine getirmediğini tespit ederse ya da bu yönde bilgilendirilirse, söz konusu şartları karşılamama veya söz konusu yükümlülükleri yerine getirmeme durumunun ciddiyetine bağlı olarak uygun hallerde görevlendirmeyi kısıtlar, askıya alır veya iptal eder. Onay Kuruluğu konu hakkında Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyonu bilgilendirir. Komisyon, 67 nci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen bilgileri gereken şekilde değiştirir.

(2) G revlendirmenin kısıtlanması, askıya alınması veya iptal edilmesi ya da teknik servisin faaliyetine son vermiş olması durumlarında, Onay Kuruluğu bu teknik servisin dosyalarının ya başka bir teknik servis tarafından işlenmesi ya da Onay Kuruluşunun veya piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşlarının talebi üzerine bu kuruluşların kullanımına hazır bulundurulması için gerekli işlemleri yapar.

Teknik servislerin uzmanlığının sorgulandığı durumlar

MADDE 69 – (1) Bakanlık, bir teknik servisin uzmanlığına ya da tabi olduğu şart ve sorumlulukları sürekli bir biçimde yerine getirip getirmediğine dair şüpheleri olan ya da kendisine bu yönde birtakım şüpheler bildirilen tüm durumları araştırır.

(2) Teknik servis görevlendirmesi yapan Onay Kuruluğu, Komisyonun talep etmesi halinde, ilgili teknik servisin görevlendirilmesinin gerekçesi veya görevinin devam etmesi konusunda tüm ilgili bilgileri Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bildirir.

(3) Bakanlık, araştırmaları sırasında edindiği tüm hassas bilgilerin gizliliğinin korunmasını sağlar.

(4) Komisyon, herhangi bir teknik servisin görevlendirme şartlarını karşılamadığını veya artık karşılamıyor olduğunu tespit etmesi ve onay kuruluşunu bilgilendirmesi halinde, onay kuruluşu Komisyonla ortaklaşa çalışarak görevlendirmenin geri çekilmesi de dahil olmak üzere söz konusu düzeltici tedbirleri alır.

Teknik servislerin çalışma yükümlülükleri

MADDE 70 – (1) Teknik servisler, görevlendirildikleri faaliyet kategorilerini Onay Kuruluşu adına ve bu Yönetmelikte ve Ek II’de listelenen mevzuatta belirtilen değerlendirme ve deney prosedürleri doğrultusunda gerçekleştirir. Teknik servisler, alternatif prosedürlere izin verilen durumlar dışında, onay veya denetimler için gereken deneyleri bu Yönetmelikte veya Ek II’de listelenen mevzuattan birinde belirlenen şekilde kendileri yapar ya da bu deneylerin yapılmasına nezaret eder. Teknik servisler, Onay Kuruluşu tarafından görevlendirilmedikleri deney, değerlendirme veya denetimler yapamaz.

(2) Teknik servisler her zaman;

a) Onay Kuruluşunun, uygunluk değerlendirmesi sırasında uygun şekilde teknik servisi gözlemlemesine izin verir.

b) 61 inci maddenin dokuzuncu fıkrası ve 71 inci maddenin hükümleri saklı kalmak şartıyla, faaliyet kategorileriyle ilgili olarak bu Yönetmeliğin kapsamına giren bilgileri talep üzerine Onay Kuruluşuna verir.

(3) Bir teknik servis, bu Yönetmelikte belirlenen şartların bir imalatçı tarafından yerine getirilmemiş olduğunu tespit ederse, Onay Kuruluşundan bu imalatçı hakkında uygun düzeltici tedbirleri almasını talep eder ve söz konusu düzeltici tedbirler yeterli bir seviyede alınmadıkça tip onay belgesi düzenlenmemesi için Onay Kuruluşunu konu hakkında bilgilendirir.

(4) Tip onay belgesi düzenlenmesinin ardından imalatın uygunluğu izlenirken, Onay Kuruluşu adına hareket eden bir teknik servis herhangi bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin artık bu Yönetmeliğe uygun olmadığını tespit ederse, bu durumu Onay Kuruluşuna bildirir. Onay Kuruluşu, 33 üncü maddede belirtilen uygun önlemleri alır.

Teknik servislerin bilgilendirme yükümlülükleri

MADDE 71 – (1) Teknik servisler, Onay Kuruluşunu aşağıdaki hususlarda bilgilendirir:

a) Tip onay belgesinin verilmemesini, kısıtlanmasını, askıya alınmasını veya geri çekilmesini gerektirebilecek her türlü uygunsuzluk.

b) Görevlendirilme kapsamını ve koşullarını etkileyen her türlü durum.

c) Faaliyetleriyle ilgili olarak Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kuruluşundan aldıkları her türlü bilgi talebi.

(2) Onay Kuruluşunun talebi üzerine, teknik servisler görev kapsamlarına giren faaliyetler hakkında ve kapsam dışı faaliyetler ile alt yüklenici kullanımı dahil, gerçekleştirilen tüm diğer faaliyetler konusunda bilgi vermek zorundadır.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Uygulama Mevzuatı ve Diğer Mevzuat

Uygulama mevzuatı

MADDE 72 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik yeknesak şartlar oluşturmak için gerekli uygulama tedbirlerini belirleyen uygulama mevzuatı Bakanlık tarafından düzenlenir.

Komite kararı

MADDE 73 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik olarak alınacak tedbirler, yapılacak değişiklikler ve ihtiyaç duyulan her türlü düzenleme, 11/1/1997 tarihli ve 22874 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tekerlekli Araçlar ile Bu Araçlara Takılan ve/veya Araçlarda Kullanılan Aksam ve Parçalar ile İlgili Teknik Mevzuatın Uygulanmasına Dair Yönetmelik ile oluşturulan Motorlu Araçlar Teknik Komitesi (MARTEK) tarafından görüşülebilir. MARTEK tavsiye niteliğindeki görüşünü Bakanlığa bildirir. Bakanlık tarafından gerekli tüm değerlendirmeler sonrasında nihai karar verilir ve düzenlemeler yapılır.

(2) **(Ek:RG-30/12/2016-29934)** Bakanlık, AB Komisyonu tarafından bu Yönetmelik ve uygulamasında yer alan mevzuat çalışmaları için kurulan Motosiklet Komitelerinin çalışmalarına katılır.

Eklerde yapılan değişiklik

MADDE 74 – (1) Bakanlık tarafından düzenlenen uygulama mevzuatının bu Yönetmeliğin eklerini etkilemesi durumunda eklerde değişiklik yapılır.

Diğer mevzuat düzenlemesi

MADDE 75 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili gerekli alt düzenlemeleri

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırım uygulanabilecek eylemler

MADDE 76 – (1) Bu Yönetmeliğin ve bu Ek II’de yer alan listede belirtilen mevzuat hükümlerinin ihlali halinde 4703 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Raporlama

MADDE 77 – (1) Bakanlık, 31/12/2020 tarihine kadar bu Yönetmelikte belirlenen tip onayı prosedürlerinin uygulanışı hakkında Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyonu bilgilendirir.

Gelişmiş fren sistemleri konusunda gözden geçirme

MADDE 78 – (1) Komisyon, 31/12/2019 tarihine kadar Avrupa Parlamentosu ve Konseyine bir rapor sunar.

(2) Bu raporda, L3e-A1 alt kategorisi motosikletler için zorunlu bir kilitlenmeyen fren sistemi ve imalatçının tercihinin bağlı olarak tamamlayıcı bir birleşik fren sistemi takılması incelenir. Rapor böyle bir gerekliliğin teknik elverişliliğinin değerlendirilmesine, maliyet açısından bir etkinlik analizine, bir trafik kazaları analizine ve ilgili paydaşlarla yapılan istişarelere dayandırılır. Raporda, ayrıca, mevcut ilgili Avrupa standartları ve uluslararası standartlar değerlendirilir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen raporun amaçları açısından, Komisyon tarafından talep edilmesi halinde, 31/12/2017 tarihine kadar söz konusu motosikletlerin son dört yılda yaptığı trafik kazalarına ilişkin olarak, Ek I’de belirtilen araç sınıflandırmasını ve takılan gelişmiş fren sistemi tipini esas alan istatistikleri Bakanlık, Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona sunar.

(4) Komisyon, raporun sonuçlarını esas alarak, söz konusu araç alt kategorilerine gelişmiş fren sistemlerinin zorunlu olarak takılmasına yönelik bir yasama tasarısı sunup sunmamayı değerlendirir.

Münferit araç onayları konusunda gözden geçirme

MADDE 79 – (1) Bakanlık, 31/12/2021 tarihine kadar aşağıdaki konularda Ekonomi Bakanlığı aracılığıyla Komisyona bilgi verir.

a) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** 1/1/2018 tarihinden itibaren L kategorisi araçlara ilk tescillerinden önce yıllık olarak verilen münferit onay sayısı.

b) AB tip onayı için zorunlu şartlardan saptıkları ölçüde, söz konusu onayların dayandırıldığı ulusal kriterler.

(2) Uygun olan durumlarda, birinci fıkrada belirtilen bilgilerle birlikte mevzuat teklifleri de sunulur ve uyumlaştırılmış şartlara göre münferit onayların bu Yönetmelik kapsamına alınmasının değerlendirilmesi teklifte yer alır.

Ulusal tip onayı işlemleri ve düzenlemeler

MADDE 80 – (1) Komisyondan bahsedilen ilgili maddeler de dahil olmak üzere bu Yönetmeliğin uygulanması hakkında alt ve uygulama mevzuatı ile gerekli düzenlemeleri yapmaya, kabul etmeye ve uygulamaya Bakanlık yetkilidir.

(2) Avrupa Birliğinde uygulaması kabul edilene kadar AB tip onay belgesi yerine ülkemizde ulusal tip onay belgesi verilir.

(3) Bakanlığın “AB” başlığı taşımayacak olan ulusal tip onayı belgesi ve bu Yönetmeliğin hükümleri ile ilgili bilgileri Komisyona ve AB üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına bildirme ve raporlama zorunluluğu yoktur.

(4) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** İmal edildiği dönemde geçerli bir AT veya ulusal tip onayı kapsamı dâhilinde olmakla birlikte, ilgili mevzuatın zorunlu uygulaması nedeni ile söz konusu tip onayının geçerliliğini kaybetmesinden önce Türkiye’de ve/veya AB’de tescil edilmemiş veya hizmete girmemiş olan araçların satışında ve tescilinde araçların uygunluk belgesi tarihleri dikkate alınır. Uygunluk belgesi tarihi, tip onayının geçerliliğini kaybetmesine neden olan mevzuattaki zorunlu uygulama tarihlerinden önce olan tam araçlar anılan uygulama tarihlerinden itibaren 24 ay içerisinde satılır ve tescil edilir, tamamlanmamış araçlar ise anılan uygulama tarihlerinden itibaren 30 ay içerisinde satılır ve temel aracın tip onay tarihinde geçerli olan hükümler çerçevesinde tamamlanarak bu süre zarfında tescil edilir. İlgili mevzuatta son tescil tarihi ile ilgili ayrı tarihler ve şartlar belirtilmişse tescil ile ilgili belirtilen söz konusu tarihler ve şartlar dikkate alınır.

(5) **(Değişik:RG-30/12/2016-29934)** Bununla birlikte; dördüncü fıkrada belirtilen araçların satışına ve tesciline, 44 üncü madde dikkate alınarak da Onay Kuruluşu tarafından izin (seri sonu

izni) verilebilir. Onay Kuruluşu; dördüncü fıkraya yerine 44 üncü maddede belirtilen şartları uygulaması durumunda, anılan süreler de dikkate alınarak uygulama ile ilgili olarak imalatçıları bilgilendirir.

(6) Ulusal tip onayı işlemlerinde bildirim yapılana kadar 67 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(7) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bu Yönetmeliğe uygun AB tip onayı belgesi ibraz edilen araçlar için ulusal tip onayı belgesi düzenlenmez. **(Ek cümleler:RG-30/12/2016-29934)** Ulusal araç tip onayı ile ilgili olarak 26/10/2016 tarihli ve 29869 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin 22 nci maddesi uygulanır. Teknik servislerin ilgili mevzuatı kapsamındaki testleri ülke içinde gerçekleştirememesi durumunda, AB’deki onay kuruluşlarınca atanmış ve Bakanlığın uygun gördüğü teknik servislerce bu Yönetmelik, uygulama mevzuatı ve 82 nci maddede belirtilen Yönetmelikler kapsamında verilmiş test raporlarının imalatçının talebi halinde kullanılmasına Bakanlıkça izin verilir. Ayrıca, AB’de yayımlanan mevzuat ile Türkiye’de yayımlanan mevzuatın yürürlük tarihlerinin farklılık göstermesi veya Türkiye’de yürürlükte olan mevzuat için AB’de tip onayı belgesi düzenlenmemesi durumunda, AB onay kuruluşlarının teknik servisleri tarafından verilmiş mevcut test raporları geçerli kabul edilir.

(8) Bakanlık, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren, söz konusu aracın bu Yönetmeliğe ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuata ve uygulama mevzuatına uygun olduğu durumlarda, imalatçının bu yönde bir talebi varsa, yeni bir araç tipi için AB tip onayı veya ulusal tip onayı vermeyi reddedemez veya yeni bir aracın tescilini, piyasaya arz edilmesini veya hizmete girmesini yasaklayamaz.

(9) **(Ek:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer)** Münferit onaylara ilişkin 79 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen ulusal kriterleri belirlemeye onay kuruluşu veya onay kuruluşunun tip onay belgelendirme işlemleri kapsamında görevlendirdiği kuruluş yetkilidir. Ulusal kriterlerin belirlenmesinde bu Yönetmelik hükümleri, teknolojik ve düzenleyici gelişmeler ile uluslararası örnek uygulamalar dikkate alınabilir. Münferit onaylara ilişkin ulusal kriterler, onay kuruluşu veya onay kuruluşunun tip onay belgelendirme işlemleri kapsamında görevlendirdiği kuruluşun internet sitesi aracılığıyla duyurulur.

Performans özellikleri

MADDE 81 – (1) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinin birinci alt bendinde belirtilen motosiklet performans özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

a) A1 Kategorisi;

1) Silindir kapasitesi 125cm³’ü geçmeyen, gücü 11kW’ı geçmeyen ve güç/ağırlık oranı da 0,1kW/kg’ı geçmeyen,

2) Gücü 15kW’ı geçmeyen üç tekerlekli,

3) En az yaşı 16 yıl olarak sabitlenmiş olan, motosikletler.

b) A2 Kategorisi;

1) Gücü 35kW’ı geçmeyen ve güç/ağırlık oranı da 0,2kW/kg’ı geçmeyen ve gücünün iki katından daha fazla olan bir araçtan türetilmemiş olan,

2) En az yaşı 18 yıl olarak sabitlenmiş olan, motosikletler.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 82 – (1) Aşağıdaki yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır:

a) 23/12/2004 tarihli ve 25679 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (2002/24/AT).

b) 22/11/2002 tarihli ve 24944 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Frenleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (93/14/AT).

c) 22/11/2002 tarihli ve 24944 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Sesli İkaz Cihazları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (93/30/AT).

ç) 14/11/2002 tarihli ve 24936 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Yetkisiz Kullanımını Önlemek Amacıyla Tasarlanmış Koruyucu Tertibatlar ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (93/33/AT).

d) 22/11/2002 tarihli ve 24944 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Kütleleri ve Boyutları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (93/93/AT).

e) 22/11/2002 tarihli ve 24944 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli

Motorlu Araçların Azamî Tasarım Hızı, Azamî Torku ve Azamî Net Motor Gücü ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (95/1/AT).

f) 18/7/2003 tarihli ve 25172 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Bazı Aksam ve Özellikleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/24/AT).

g) 17/11/2002 tarihli ve 24939 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Hız Ölçerleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2000/7/AT).

ğ) 21/12/2012 tarihli ve 28504 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Arka Tescil Plakasının Takılma Yeri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/62/AT).

h) 21/12/2012 tarihli ve 28504 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçlara Aydınlatma ve Işıklı Sinyal Cihazlarının Yerleştirilmesi ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/67/AT).

ı) 21/12/2012 tarihli ve 28504 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki Tekerlekli Motorlu Araçların Park Ayakları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/78/AT).

i) 21/12/2012 tarihli ve 28504 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki Tekerlekli Motorlu Araçların Yolcu El Tutamakları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/79/AT).

j) 21/12/2012 tarihli ve 28504 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Kumandaları, İkazları ve Göstergelerinin Tanıtımı ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/80/AT).

k) 21/12/2012 tarihli ve 28504 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçlar İçin Zorunlu İşaretleme ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/139/AT).

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik; araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelere **(Değişik ibare:RG-30/12/2016-29934) 1/1/2018** tarihinden önce verilmiş olan AB tip onaylarını geçersiz kılmaz.

(2) Aksi yönde hükümler bulunmadığı takdirde, 82 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen yönetmelikler çerçevesinde araçlara, sistemlere, aksamlara veya ayrı teknik ünitelere verilen AB tip onayları, mevcut araç tipleri için Ek IV’te belirtilen tarihlere kadar geçerli kalır.

(3) Bu Yönetmeliğin istisnası olarak L1e, L2e ve L6e kategorilerindeki yeni araç tipleri veya bu araç tipleri için tasarlanan yeni sistemler, aksamlar ya da ayrı teknik üniteler, İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (2002/24/AT) çerçevesinde **(Değişik ibare:RG-30/12/2016-29934) 31/12/2018** tarihine kadar tip onayı almaya devam eder.

(4) Onay Kuruluşu, İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (2002/24/AT)’nde ve 82 nci maddenin birinci fıkrasında listelenen yönetmeliklerden herhangi biri uyarınca, birinci fıkrada yer alan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin kapsam genişletmesine devam edebilir. Ancak bu onaylar, bu Yönetmelik kapsamında tam araç tip onayı almak için kullanılamaz.

(5) İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (2002/24/AT)’nin istisnası olarak, Ek II (A)’da belirtildiği şekliyle çevre ve tahrik şartları konusunda bu Yönetmeliğe ve bu Yönetmelik uyarınca kabul edilen mevzuata uyan araçlara da **(Değişik ibare:RG-30/12/2016-29934) 31/12/2017** tarihine kadar tip onayı verilir. Bu durumda Bakanlık, onaylı tipe uygun olan araçların tescilini, piyasaya arz edilmesini ya da hizmete girmesini yasaklayamaz, kısıtlayamaz ve engelleyemez.

(6) **(Ek:RG-30/1/2025-32798)** Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan ve uygunluk belgesi 1/1/2025 tarihine kadar 31/1/2018 tarihli ve 30318 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan Araç Sicil ve Tescil Sistemine kaydedilen araçlar için, EK IV’te yer alan son tescil tarihleri uygulanmaz. İlgili motosikletlerin tescil uygulaması bu Yönetmeliğin 80 inci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri uyarınca gerçekleştirilir.

Yürürlük

MADDE 83 – (1) Bu Yönetmelik **(Değişik ibare:RG-30/12/2016-29934) 1/1/2018** tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 84 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	22/8/2015	29453
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	30/12/2016	29934
2.	30/12/2021	31705 2.Mükerrer
3.	31/12/2022	32060
4.	30/1/2025	32798